

Załącznik nr 1

do Uchwały Nr 942/2015
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 10 grudnia 2015

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa – profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 7 - 8 listopada 2016 r. na kierunku „historia” prowadzonym w ramach obszaru nauk humanistycznych i obszaru nauk społecznych na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia realizowanych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych o profilu ogólnoakademickim na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

prowadzonej przez Zespół Oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodnicząca: dr hab. Bożena Stawoska-Jundziłł, członek PKA

członkowie:

1. dr Agnieszka Janiak-Jasińska – członek PKA
2. prof. dr hab. Dariusz Dolański – członek PKA
3. dr ing. Maria Gabrysova – ekspert międzynarodowy
4. mgr Małgorzata Piechowicz – ekspert ds. wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia
5. Mateusz Prucnal – ekspert PKA ds. studenckich
6. Olga Janiszewska – ekspert PKA ds. studenckich (obserwator)

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku historia prowadzonym na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2016/2017. Polska Komisja Akredytacyjna po raz trzeci oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku. Poprzednio dokonano oceny w roku

akademickim 2009/2010, przyznając ocenę pozytywną (uchwała Nr 999/2010 z dnia 24 listopada 2010 r.)

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA zapoznał się z Raportem Samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni, Wydziału oraz Instytutu prowadzącego oceniany kierunek studiów, dalszy przebieg wizytacji odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania ze studentami, pracownikami Instytutu, osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, za prowadzenie kierunku studiów, organizację i przebieg praktyk zawodowych, a także z przedstawicielami Samorządu Studentów i Biura Karier.

Ponadto przeprowadzono hospitacje zajęć, dokonano oceny losowo wybranych prac etapowych i dyplomowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia.

Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne uwagi i zalecenia, o których Przewodnicząca Zespołu Oceniającego oraz współpracujący z nią eksperci poinformowali władze Uczelni, Wydziału oraz Instytutu na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW O PROFILU OGÓLNOAKADEMICKIM

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia			X		

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe¹ zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oraz prowadzenie badań naukowych		X			
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		X			

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

ZO w odpowiedzi na Raport powizytacyjny Jednostki uznał za zasadne podniesienie oceny w kryterium 1 ze „znacząco” na „w pełni”. Stanowisko swoje argumentuje skalą podjętych działań naprawczych przez władze wizytowanej Jednostki, które odniosły się do wszystkich zaleceń ZO PKA.

Jednostka dokonała korekty w programie studiów w celu dostosowania realizacji programu do obowiązujących standardów kształcenia nauczycieli przez przesunięcie modułu 3 do realizacji na III semestr z II, na studiach I stopnia; i na II semestr z I, w przypadku studiów II stopnia, tak aby jego realizacja nie kolidowała z realizacją modułu 2 – psychologiczno-pedagogicznego. Ponadto podjęto działania w celu rozbudowania tzw. „ścieżki WOS” – Wiedza o społeczeństwie dla studentów studiów I i II stopnia o przedmioty merytoryczne z zakresu historii.

Określono nowe zasady dotyczące rekrutacji na „historię” II stopnia ze specjalnością nauczycielską przez wprowadzenie ograniczenia w rekrutacji wyłącznie do absolwentów I stopnia z obszaru nauk humanistycznych i nauk społecznych. Jednocześnie w celu właściwej weryfikacji efektów i wyznaczenia różnic programowych dla studentów podejmujących studia na specjalności nauczycielskiej na II stopniu powołano Komisję ds. Kwalifikacji i Uznania Odpowiednich Efektów Kształcenia i Wskazania różnic programowych w

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

procesie kształcenia. Zwiększono liczbę godzin dla praktyk zawodowych nienauczycielskich do 120 godzin (I i II stopień) oraz wprowadzono obowiązkową ich ocenę z wpisem do indeksu. Dokonano również korekty w formularzu oceny pracy dyplomowej i powołano Komisję ds. opracowania standardów i wymagań stawianych pracom magisterskich.

Wprowadzone zmiany przez Jednostkę wizytowaną wpłyną w ocenie ZO na podniesienie jakości kształcenia.

Tabela nr 1

Kryterium	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny		X			

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

1.1. Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia.*

1.2 Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian zachodzących w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, z których kierunek się wywodzi, oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami kształcenia określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów pogłębionej wiedzy, umiejętności badawczych i kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na rynku pracy, oraz w dalszej edukacji.*

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonego dla ocenianego kierunku o profilu ogólnoakademickim.*

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

1.5.2 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami

kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku.*

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w przypadku studentów studiów pierwszego stopnia - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań, obejmujące podstawowe umiejętności badawcze, takie jak: formułowanie i analiza problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentacja wyników badań, zaś studentom studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich – udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów.*

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć powiązanych z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie/dziedzinach nauki związanej/związanych z ocenianym kierunkiem więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS.*

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.*

1.5.7. Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa.*

1.5.8. W przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe, jednostka określa efekty kształcenia i metody ich weryfikacji, oraz zapewnia właściwą organizację praktyk, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do celów i efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku.

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów.*

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

1.7.1. Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia

osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć.*

1. Ocena: znacząco

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

Celem kształcenia na kierunku „historia” na studiach I stopnia jest przygotowanie studentów do kontynuowania nauki na poziomie studiów magisterskich oraz do podjęcia pracy w zawodzie nauczyciela historii w szkole podstawowej, bądź w instytucjach związanych z ochroną i popularyzacją dziedzictwa kulturowego (np. w muzeach, bibliotekach, domach kultury). Program studiów składa się z modułu obowiązkowego, skoncentrowanego na pogłębianiu wiedzy z pięciu głównych epok historycznych oraz kształceniu podstawowych dla historii metod badawczych i umiejętności przydatnych w popularyzacji wiedzy historycznej oraz dwóch (od roku akademickiego 2016/2017) modułów specjalnościowych: specjalności „nauczycielskiej” i specjalności: „antropologia historyczna”. Studia II stopnia przygotowują do podjęcia samodzielnych badań źródłowych oraz prowadzą do zdobycia kwalifikacji zawodowych: archiwisty, nauczyciela w szkołach ponadpodstawowych, specjalisty w instytucjach kultury.

Koncepcja kształcenia wpisuje się w Strategię rozwoju Wydziału Humanistycznego w latach 2014-2020, przyjętą Uchwałą Rady Wydziału Humanistycznego UP im. KEN w Krakowie w dniu 21.XI 2013 r. Pozostaje też w zgodzie z misją i kierunkami rozwoju uczelni, określonymi w Strategii rozwoju Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w latach 2014-2020. W obu dokumentach podkreśla się szczególną rolę Uczelni oraz Wydziału w kształceniu przyszłych nauczycieli i udoskonalaniu systemu edukacji zarówno na szczeblu lokalnym, jak i ogólnokrajowym oraz powiązanie rozwijanych kierunków badań i prowadzonych studiów z ważnymi problemami regionu oraz potrzebami i zainteresowaniami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Cele określone w Strategii rozwoju Wydziału Humanistycznego w latach 2014-2020 w zakresie dydaktyki i badań naukowych oparte są na zasadzie jedności nauki i nauczania oraz wskazują na rzeczywiste powiązanie działalności dydaktycznej i naukowej; równomierną dbałość o jakość w obu tych równie ważnych dla Jednostki obszarach. Koncepcja kształcenia,

odwołuje się do wzorów i doświadczeń przede wszystkim krajowych, ale uwzględnia także wzorce międzynarodowe. Wykorzystano je przy formułowaniu kierunkowych efektów. Sięgnięto np. po benchmark efektów kształcenia opracowany przez Komisję Dydaktyki Szkoły Wyższej przy Zarządzie Głównym Polskiego Towarzystwa Historycznego oraz po wskazówki sformułowane w A Tuning Guide to Formulating Degree Programme Profiles Including Programme Competences and Programme Learning Outcomes, opracowane przez The Quality Assurance Agency for Higher Education.

Realizacja koncepcji kształcenia monitorowana jest zarówno przez interesariuszy wewnętrznych, jak i zewnętrznych. Wśród tych ostatnich dominującą grupę stanowią instytucje edukacyjne (np. szkoły, w tym przede wszystkim licea ogólnokształcące; urzędy i placówki oświatowe), archiwa oraz instytucje kultury (np. muzea, biblioteki), nie tylko krakowskie, ale również małopolskie.

Aktualne działania IHIA oraz plany rozwoju kierunku „historia” zakładają dostosowanie kształcenia do zmian zachodzących w naukach humanistycznych i społecznych, jak i do zmieniającej się rzeczywistości społeczno-gospodarczej. Instytut ściśle współpracuje ze środowiskiem pracodawców (archiwa, szkoły, biblioteki, organizacje turystyczne), z organizacjami społecznymi popularyzującymi wiedzę historyczną i zorientowanymi na kultywowanie tradycji oraz z instytucjami kulturalnymi i oświatowymi, które wspierają działania nauczycieli w różnych typach szkół. Plany rozwoju kierunku uwzględniają, więc zarówno nowe trendy w obszarze nauk humanistycznych i społecznych, jak i postulaty pracodawców i studentów, zgłaszane na piśmie lub podczas spotkań Wydziałowej lub Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz diagnozy wynikające ze współpracy z otoczeniem społecznym. Efektem tych działań jest np. na studiach I stopnia wprowadzenie specjalności: „antropologia historyczna”, czy wygaszenie specjalności: „archiwistyka i zarządzanie dokumentacją”, która stała się podstawą nowego kierunku studiów licencjackich: „Infobrokerstwo, zarządzanie dokumentacją i archiwistyka”. Widoczna elastyczność oferty kształcenia możliwa jest dzięki modułowej konstrukcji programu studiów. Instytut może dzięki temu wygaszać lub modyfikować istniejące moduły oraz tworzyć nowe, odpowiadające na aktualne zapotrzebowanie.

Efekty kształcenia dla kierunku „historia” na studiach I i II stopnia zostały zatwierdzone

Uchwałą Senatu nr 4/26.03.2012 Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru nauk humanistycznych i obszaru nauk społecznych, dyscyplin naukowych historia, socjologia i nauki o polityce. Zespół Oceniający zaleca uspoźnienie danych dotyczących przyporządkowania kierunku, bowiem w systemie POL-on „historia” została przyporządkowana wyłącznie do obszaru nauk humanistycznych. W żadnym z dokumentów nie określono liczby punktów ECTS dla każdego z obszarów, do których został przypisany kierunek studiów, ani procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z obszarów w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganych do ukończenia studiów I i II stopnia. Taki obowiązek nakładało na jednostkę prowadzącą studia Rozporządzenie MNiSW z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia. Nie wskazano także dziedzin nauki, którym odpowiada oceniany kierunek studiów. W zatwierdzonych przez Radę Wydziału programach studiów I i II stopnia, obowiązujących od roku akademickiego 2016/2017 wymieniono natomiast dyscypliny naukowe. Studia I i II stopnia na kierunku historia przypisano do historii, socjologii i nauki o polityce. Zespół Oceniający stwierdza, że efekty kształcenia zdefiniowane dla obu poziomów studiów na ocenianym kierunku odnoszą się do wskazanych dyscyplin naukowych. Należy jednak zauważyć, że z niezrozumiałych przyczyn w raporcie Samooceny (na s. 2) jednostka przyporządkowała efekty z obszaru nauk społecznych do trzech dyscyplin naukowych, a mianowicie do socjologii, nauki o polityce i psychologii.

Efekty kształcenia dla studiów I i II stopnia na kierunku „historia” zostały przygotowane zgodnie z Zarządzeniem nr RD/Z.0201-2-1/11 Prorektora ds. Rozwoju i Dydaktyki z dnia 15 grudnia 2011 roku w sprawie formy przygotowania kierunkowych efektów kształcenia i przyjęte Uchwałą Senatu NR. 4/26.03.2016 Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dnia 26 marca 2012 roku. Odnoszą się one do wszystkich efektów kształcenia w zakresie nauk humanistycznych i wybranych efektów kształcenia z obszaru wiedzy i umiejętności w zakresie nauk społecznych, określonych w Rozporządzeniu MNiSW w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 roku (Dz.U. nr 253, poz. 1520) i są z nimi spójne.

Na studiach I stopnia sformułowano 22 kierunkowe efekty kształcenia w zakresie wiedzy, 21

w zakresie umiejętności i 12 w zakresie kompetencji społecznych. Na studiach II stopnia: 21 w zakresie wiedzy, 22 w zakresie umiejętności i 12 w zakresie kompetencji społecznych. Wszystkie one są jasne, powinny być zrozumiałe dla studentów i możliwe do weryfikacji. Na studiach I stopnia uwzględniają one konieczność pogłębienia wiedzy historycznej w pięciu głównych epokach historycznych, zapoznania studentów w stopniu podstawowym z dorobkiem piśmiennictwa historycznego, wykształcenia umiejętności posługiwania się podstawowymi narzędziami i metodami warsztatu historyka oraz nauczania i popularyzowania wiedzy historycznej, zgodnie z aktualnym stanem badań.

Na studiach II stopnia kierunkowe efekty kształcenia uwzględniają zdobycie przez studentów specjalistycznej wiedzy z zakresu nauk historycznych, doskonalenie umiejętności krytyki, analizy i interpretacji źródeł z wykorzystaniem specjalistycznej literatury w języku polskim i obcym, samodzielne rozwiązywanie problemów badawczych oraz rozwijanie umiejętności prezentacji wyników własnych badań, opartych na źródłach historycznych oraz literaturze przedmiotu. Zakładają także kształcenie postawy tolerancji wobec odmiennych poglądów i kultur oraz odpowiedzialności za popularyzację historyczną zgodną z najnowszymi wynikami badań.

W ramach kierunku „historia” na studiach I stopnia prowadzone są dwie specjalności: „nauczycielska” i „antropologia historyczna”, na studiach II stopnia – trzy specjalności: „nauczycielska”, „antropologia historyczna” i „dziedzictwo kulturowe, archiwistyka i zarządzanie dokumentacją”. Dla każdej sformułowano odrębne efekty kształcenia. Jakkolwiek w żadnym z dokumentów nie wykazano powiązania efektów modułów specjalnościowych z efektami kierunkowymi (efektów przypisanych do specjalności nie odniesiono w tabelach do efektów kierunkowych na wzór odniesień efektów kierunkowych do obszarowych), to porównanie efektów dla kierunku i dla każdej z tych specjalności wskazuje na pełną ich zgodność.

W przypadku specjalności „nauczycielskiej”, oferowanej na studiach I i II stopnia zachodzi także zgodność efektów zdefiniowanych dla tej specjalności z efektami kształcenia, sformułowanymi w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Szczegółowe efekty kształcenia zdefiniowane zostały w kartach kursów,

przygotowanych według ogólnouniwersyteckiego wzoru. Według niego każdy efekt szczegółowy powinien odnosić się do efektów kierunkowych bądź, jeśli przedmiot oferowany jest w ramach specjalności – do efektów przypisanych do modułu specjalnościowego.

W przypadku kursów obligatoryjnych, należących do kanonu, efekty te w większości – zarówno na studiach I, jak i II stopnia - zostały sformułowane prawidłowo i odniesione do efektów kierunkowych, z którymi są spójne. W kartach kursów realizowanych w ramach modułów specjalnościowych panuje natomiast pełna dowolność. Część formularzy wymusza porównanie efektów szczegółowych do efektów kierunkowych, część natomiast do efektów modułu specjalnościowego (np. na specjalności nauczycielskiej na studiach I stopnia w kartach kursów: „Psychologiczne podstawy wychowania i nauczania etap I” (HN3-01), „Współczesne systemy polityczne” (HN5-02), HN5-03, „Wybrane problemy współczesnego świata” (HN6-04) oczekuje się odniesienia do efektów kierunkowych, a w kartach kursów: „Koncepcje i praktyki wychowania 2” (HN4-02), Elementy technologii kształcenia: „Multimedia w edukacji historycznej” (HN4-04), „Edukacja historyczna w szkole podstawowej: teoria i praktyka” (HN4-05), „Dzieje integracji europejskiej” (HN6-03) do efektów specjalnościowych). Co więcej nie wszyscy prowadzący postępują zgodnie z wymaganiami określonymi w tabelach. Niektórzy wbrew nagłówkowi tabeli „Odniesienie do efektów dla specjalności określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalnościowego” odnoszą efekty kształcenia przypisane do swoich zajęć do efektów kierunkowych (np. na studiach II stopnia na specjalności „nauczycielskiej” w kartach kursu: „Informatyka dla nauczycieli historii” (HN8-05), „Pozaszkolna edukacja historyczna i społeczna. Turystyka historyczna” (HN10-03), na specjalności: „archiwistyka i zarządzanie dokumentacją” w kartach kursów: „Aktoznawstwo” (HA9-02), „Archiwa społeczne i ośrodki dokumentacyjne” (HA9-04), „Archiwa polskie na świecie” (HA10-03) i odwrotnie – gdy tabela wymaga efektów kierunkowych wpisują oznaczenia efektów modułu specjalnościowego (np. na studiach II stopnia na specjalności: „archiwistyka i zarządzanie dokumentacją” w karcie kursu „Sieć archiwów państwowych i prywatnych” (HA9-05). Są i tacy, którzy zamiast efektów kształcenia określonych dla specjalności przywołują efekty i kierunkowe i obszarowe (np. na studiach II stopnia na specjalności: archiwistyka i zarządzanie dokumentacją w karcie kursu „Systemy EZD” (HA10-02”, „Neografia niemiecka” (HA9-01). Zespół Oceniający zaleca przejrzenie kart kursów i uporządkowanie ich strony formalnej. Dokładna analiza efektów

szczegółowych przypisanych do przedmiotów pozwala jednak na stwierdzenie, że są one spójne z efektami przypisanymi do modułów specjalnościowych (w przypadku przedmiotów składających się na program poszczególnych specjalności) oraz z efektami zdefiniowanymi dla kierunku.

Możliwe, że wskazane w kartach kursów nieścisłości wynikają w jakimś stopniu z braku większego zainteresowania wykładowców dokumentem, którego funkcjonalność nie jest oceniana zbyt wysoko. Członkowie Wydziałowej oraz Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia w rozmowie z ZO podnosili fakt niedostosowania ogólnouniwersyteckich formularzy do potrzeb studentów i wykładowców. Stwierdzono, że wielu pracowników naukowo-dydaktycznych na ocenianym kierunku studiów posługuje się dodatkowo własnymi sylabusami zajęć, w których treści kształcenia, literatura obowiązkowa i literatura pomocnicza przyporządkowane są do każdego z zajęć/do każdego zaplanowanego tematu osobno. Dzięki temu studentom łatwiej na bieżąco przygotowują się do kolejnych zajęć, zwłaszcza, gdy zdarzyła im się w trakcie semestru nieobecność. Warto zatem rozważyć modyfikację karty kursów tak, by przestała być postrzegana jako wymóg biurokratyczny i stała się ważnym, bo przydatnym narzędziem dydaktyki akademickiej. Studenci, którzy spotkali się z ekspertem PKA nie zgłaszali uwag wobec kart kursów, ale wymienne stosowanie przez nich obu nazw (karta kursu i sylabus) nie daje pewności, który z tych dwóch dokumentów mieli na uwadze. Należy podkreślić, że według studentów, sylabusy napisane są w sposób zrozumiały, a prowadzący konsekwentnie przestrzegają zasad zaliczenia przedmiotu przedstawionych na pierwszych zajęciach.

IHiA UP im. KEN w Krakowie w ramach specjalności „nauczycielskiej” na studiach I i II stopnia prowadzi kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela historii, historii i społeczeństwa oraz wiedzy o społeczeństwie. Program specjalności spełnia wymagania określone w Rozporządzeniu MNiSW w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela z dnia 17 stycznia 2012 roku, dotyczące efektów kształcenia, liczby godzin i punktów ECTS przypisanych do Modułów 2, 3 i 4.

Należy jednak zwrócić uwagę na zapis z w/w rozporządzenia, który mówi, że „Moduł 3 jest realizowany po module 2.” Jego spełnienie daje gwarancję, że studenci przystępujący do dyskusji o metodach dydaktycznych wykorzystywanych na danym etapie edukacyjnym będą znali jego uwarunkowania psychologiczno-pedagogiczne. Tymczasem w planach modułu

specjalności „nauczycielskiej” na studiach I stopnia oraz w obu planach modułu specjalności „nauczycielskiej” na studiach II stopnia (zarówno w tym obowiązującym studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2015/2016, jak i w tym, którzy rozpoczęli je w roku następnym) przygotowanie w zakresie dydaktycznym (Moduł 3) prowadzone jest równocześnie z kształceniem w zakresie psychologiczno-pedagogicznym (Moduł 2).

Zespół Oceniający PKA pozytywnie ocenia decyzję IHiA o wprowadzeniu do programu specjalności „nauczycielskiej” nowych przedmiotów przygotowujących studentów do nauczania wiedzy o społeczeństwie (jako drugiego przedmiotu): ćwiczeń - „System polityczny Polski współczesnej” (15h), ćwiczeń – „Wybrane zagadnienia z historii prawa” (15 godz.) oraz wykładu i ćwiczeń – „Przemiany społeczne i gospodarcze w Polsce i na świecie” (razem 30h). Z całą pewnością pomogą one studentom w opanowaniu treści wymaganych w podstawie programowej „Wos” do szkół ponadpodstawowych. Wymagania sformułowane w tym dokumencie (tj. w podstawie programowej) winny być uwzględniane przy projektowaniu pierwszego komponentu wymienianego w Module 4 Rozporządzenia MNiSW w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela z dnia 17 stycznia 2012 roku, co w przywoływanym tu rozporządzeniu MNiSW stwierdzono wprost:

„Moduł 4: Przygotowanie do nauczania kolejnego przedmiotu (prowadzenia zajęć)

Charakterystyka modułu:

1. Przygotowanie merytoryczne obejmuje kształcenie w zakresie niezbędnym do realizacji treści kształcenia zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie danego przedmiotu (rodzaju zajęć) i etapu edukacyjnego lub etapów edukacyjnych albo w podstawie programowej kształcenia w zawodzie” (s.16).

Autorzy programu specjalności „nauczycielskiej” uwzględniając oczekiwania studentów i korzystając z możliwości, jakie stwarza w/w rozporządzenie umożliwili rozpoczęcie kształcenia nauczycielskiego dopiero na studiach II stopnia. Stąd w planach specjalności „nauczycielskiej”, na studiach magisterskich, koszyk zajęć dydaktycznych adresowanych do osób, które na studiach licencjackich nie uzyskały przygotowania psychologiczno-pedagogicznego i dydaktycznego (Moduł 2 i 3), pozwalający na nadrobienie tych braków.

Wątpliwości wzbudza jednak rekrutowanie na specjalność „nauczycielską” na studiach II stopnia osób nieposiadających także odpowiedniego przygotowania w zakresie Modułu 1, o czym szerzej w pkt. 1.6.1.

Treści programowe są spójne z zakładanymi efektami kształcenia na kierunku „historia” i są zgodne z aktualnym stanem wiedzy w zakresie historii, socjologii i nauki o polityce, czyli w kluczowych dla kierunku dyscyplinach naukowych. Program studiów I stopnia to regularny, pogłębiony kurs historii od czasów starożytnych po wiek XX, obudowany ważnymi z punktu widzenia warsztatu badawczego historyka zajęciami z nauk pomocniczych historii dla poszczególnych epok, podstaw wybranych nauk humanistycznych i społecznych, lektoratów z języka łacińskiego i wybranego języka nowożytnego. Studia licencjackie stopniowo i konsekwentnie począwszy od pierwszego semestru i zajęć z Vademecum badań historycznych przygotowują studentów do podjęcia badań, a od II roku studiów i wyboru specjalności do podjęcia pracy w obszarze edukacji lub kultury.

Program studiów II stopnia umożliwia natomiast specjalizację badawczą zgodną z zainteresowaniami naukowymi studentów oraz poszerzenie kompetencji i podniesienie ich kwalifikacji zawodowych. Dzięki odbywającym się w grupach seminaryjnych zajęciom z Warsztatu badawczego historyka, konwersatoriom i wykładom specjalistycznym z poszczególnych epok historycznych i seminariom magisterskim studenci doskonalą umiejętności analizy źródeł historycznych i ich interpretacji, zdobywają wiedzę o różnych metodach badawczych oraz możliwościach wykorzystania w badaniu historycznym metod charakterystycznych dla innych dyscyplin naukowych, pod kierunkiem opiekunów prac podejmują samodzielne badania źródłowe. Począwszy od pierwszego semestru kształcą się także w zakresie jednej ze specjalności, prowadzącej do poszerzenia kompetencji zawodowych („antropologia historyczne i dziedzictwo kulturowe”) i uzyskania uprawnień zawodowych (nauczycielska oraz archiwistyka i zarządzanie dokumentacją).

Treści programowe w modułach specjalnościowych pozwalają na osiągnięcie efektów kształcenia zdefiniowanych dla specjalności i tym samym dla ocenianego kierunku studiów, są atrakcyjne i odpowiadają potrzebom współczesnego rynku pracy, choć w przypadku specjalności „nauczycielskiej” Zespół Oceniający zaleca dalsze poszerzanie oferty zajęć przygotowujących historyków do nauczania wiedzy o społeczeństwie na IV etapie

edukacyjnym (szerzej w pkt. 1.5.1).

Stosowane na ocenianym kierunku metody kształcenia są różnicowane i sprzyjają osiągnięciu przez studentów zakładanych efektów kształcenia z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, zarówno na studiach I stopnia – przygotowujących do prowadzenia badań, jak i na studiach II stopnia – umożliwiającym prowadzenie badań własnych. Należą do nich: dyskusja, referat, wykład interaktywny z zaangażowaniem słuchaczy, case study, opracowanie i prezentacja projektów indywidualnych oraz grupowych, tworzenie krótkich analiz i syntez na piśmie (esej), burze mózgów, rozwiązywanie problemów w oparciu o zdobytą wiedzę i umiejętności (PBL). Aktywizują one studentów, zachęcają do samodzielnego uczenia się, poszukiwania i krytycznego wykorzystywania nowych źródeł wiedzy oraz rozwiązywania problemów badawczych. Studenci przygotowują też logistycznie, merytorycznie i organizacyjnie projekty wycieczek, formułują projekty badawcze z doбором właściwych narzędzi i metod. Dodatkowo studenci zrzeszeni w kole naukowym mają możliwość realizacji własnych przedsięwzięć badawczych (konferencje, czasopismo, obozy naukowe, projekty badawcze, wolontariat, uczestniczą w badaniach Centrum Dokumentacji Zsyłek, Wypędzeń i Przesiedleń). Studenci podczas spotkania z ekspertem PKA pozytywnie ocenili metody stosowane podczas zajęć dydaktycznych. Podkreślali też, że specyfika kierunku sprzyja aktywizacji studentów. Zadaniem historyka jest bowiem poszukiwanie i krytyczne interpretowanie źródeł historycznych.

Czas trwania kształcenia na studiach I stopnia, to sześć semestrów, a na studiach II stopnia – cztery semestry, które umożliwiają zarówno na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych realizację treści programowych oraz osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Minimalna liczba punktów ECTS, którą studenci muszą zdobyć dla uzyskania dyplomu na studiach I stopnia wynosi 180 ECTS i na studiach II stopnia 120 ECTS.

Nakład pracy studentów dokumentuje bilans punktów ECTS widoczny w kartach kursów. Uwzględnia on liczbę godzin kontaktowych, godzin niezbędnych do wykonania prac cząstkowych, przygotowanie do zaliczenia i egzaminu oraz do samodzielnego zdobywania, utrwalania i uzupełniania wiedzy. Nakład pracy jest szacowany przez prowadzących zajęcia, przy założeniu, że 1 punkt ECTS odpowiada, co najmniej 25, a nie więcej niż 30 godzinom nakładu pracy studenta.

W większości przypadków bilans sporządzono prawidłowo i oddaje on rzeczywisty czas pracy studenta niezbędny do osiągnięcia założonych efektów kształcenia. Jednak w niektórych kartach kursów informacja o czasie trwania kursu i bilans godzinowy stoi w sprzeczności z programem studiów. Tak np. program studiów I stopnia przewiduje w semestrze piątym wykład monograficzny z epoki nowożytnej w wymiarze 30h kontaktowych. Karta tego kursu (nr H5-04) potwierdza, że będzie się on odbywał w formie 30-godzinnego wykładu, ale już w opisie metod prowadzenia zajęć stwierdzono: „22 godziny prowadzone w formie wykładu i dyskusji w oparciu o źródła historyczne z epoki”. W bilansie godzinowym 30 h rozbito na 22h wykładu i 8h „lektury w ramach przygotowania do zajęć.” Oznacza to, że wbrew programowi kształcenia blisko 1/3 godzin przeznaczonych na zajęcia w kontakcie z prowadzącym odbywa się bez tego kontaktu.

Punktacja ECTS na kierunku „historia”, zarówno na studiach I jak i II stopnia (stacjonarnych i niestacjonarnych) jest zgodna z § 4, ust. 1 pkt. 2, 6-10, 12 oraz ust. 2 i ust. 5 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz.U. z dn. 9.10.2014. poz. 1370).

Na studiach I stopnia wynosi 180 punktów ECTS, a na studiach II stopnia – 120 punktów ECTS. Na każdy semestr przypada 30 punktów ECTS. Łączna liczbie punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach I stopnia wynosi 90 punktów ECTS, a na studiach II stopnia 60 punktów ECTS i jest wystarczająca do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Łączna liczbie punktów ECTS, z zakresu nauk podstawowych właściwych dla kierunku „historia”, do których odnoszą się efekty kształcenia wynosi na studiach I stopnia 155, a na studiach II stopnia 63 punkty ECTS.

Na zajęciach o charakterze praktycznym studenci studiów licencjackich muszą uzyskać 9 punktów ECTS, a studenci studiów magisterskich - 16 punktów ECTS. Minimalna liczba punktów w ramach zajęć niezwiązanych z kierunkiem studiów, zajęć ogólnouczelnianych lub zajęć na innym kierunku studiów na studiach I stopnia to 5 punktów ECTS, za studiach II stopnia – 4 punkty ECTS. W programach studiów na kierunku „historia” określono też liczbę

punktów ECTS, wymaganą z wychowania fizycznego (1 punkt ECTS na studiach I stopnia i 1 punkt ECTS na studiach II stopnia) oraz z zajęć z języka obcego (na studiach I stopnia – 10 punktów ECTS z lektoratów języka obcego, a na studiach II stopnia – 4 punkty ECTS z translatorium z języka nowożytnego).

Ponieważ kierunek przyporządkowany został do dwóch obszarów nauk: humanistycznych i społecznych program nie musi spełniać wymogu odpowiedniej liczby punktów ECTS z nauk humanistycznych lub społecznych. Moduły zajęć powiązane są z prowadzonymi w

Jednostce badaniami naukowymi. Na studiach I stopnia liczba punktów ECTS w tych modułach wynosi 150, co stanowi 83% ogólnej liczby punktów ECTS, a na studiach II stopnia 75 ECTS, co stanowi 62,5 % ogólnej liczby ECTS.

Jednostka zapewnia elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze przekraczającym 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia odpowiedniej kwalifikacji, zarówno na studiach stacjonarnych, jak i na niestacjonarnych.

Na studiach I stopnia prowadzących do kwalifikacji na poziomie 6 studenci mają możliwość wyboru zajęć spośród licznych seminariów, lektoratów języka obcego, wykładów ogólnouniwersyteckich i zajęć wychowania fizycznego. Na drugim roku studiów dokonują też wyboru modułu specjalnościowego.

Na studiach II stopnia prowadzących do kwalifikacji na poziomie 7 studenci dokonują wyboru modułu specjalnościowego, seminarium, ćwiczeń wychowania fizycznego, zajęć z „Warsztatu badawczego historyka”, wykładów i konwersatoriów z kolejnych epok: historii starożytnej, średniowiecznej, nowożytnej, XIX wieku, historii powszechnej XX wieku, historii Polski XX wieku oraz konwersatorium ogólnouczelnianego „Wybrane problemy współczesnego świata”.

Należy jednak zwrócić uwagę na niebezpieczeństwo niespełnienia wymogu zagwarantowania studentom wyboru zajęć w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS niezbędnych do osiągnięcia kwalifikacji na studiach I stopnia w sytuacji nieuruchomienia jednego z dwóch modułów specjalnościowych z powodu braku odpowiedniej liczby zainteresowanych. Niebezpieczeństwo to wydaje się dość realne, skoro – zgodnie z zasadami

rekrutacji na rok 2016/2017 – warunkiem uruchomienia specjalności jest zebranie min. 15 kandydatów (warunkiem uruchomienia studiów jest min. 26 kandydatów). Przyjęcie na I rok studiów licencjackich na kierunku „historia” mniej niż 30 studentów, bądź spadek liczby studentów po I roku studiów poniżej tej liczby może uniemożliwić uruchomienie jednego z modułów specjalnościowych i de facto zmusić niektórych ze studentów do kształcenia na specjalności przez nich niewybranej. W ich przypadku zajęciami z wyboru będą tylko seminaria, lektoraty języka obcego, wykłady ogólnouniwersyteckie i zajęcia wychowania fizycznego o łącznej liczbie 18 punktów ECTS, co stanowi zaledwie 10% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji na poziomie 6.

Jednostka powinna wypracować mechanizm zapobiegający takim sytuacjom. Studenci obecni na spotkaniu z ekspertem PKA potwierdzili, że z powodu zbyt małej liczby studentów wybór specjalności i wykładów bywa pozorny i muszą uczestniczyć w zajęciach, które wygrały w głosowaniach. Niektórzy czują się rozczarowani nieuruchomieniem specjalności, z powodu której wybrali studia na tym kierunku, właśnie na tej, a nie innej uczelni.

Rodzaje i liczebność grup studenckich na wizytowanej uczelni określa Zarządzenie NR R-8/2009 Rektora UP im. KEN w Krakowie z dnia 28 kwietnia 2008 roku. Podstawową formą zajęć na kierunku „historia” są wykłady (kursowe, monograficzne, ogólnouczelniane) i zajęcia w grupach audytoryjnych (nie mniejszych niż 25 osób).

Na studiach stacjonarnych I stopnia w grupach wykładowych i audytoryjnych prowadzonych jest łącznie ponad 85% wszystkich godzin przypisanych do przedmiotów obowiązkowych, ponad 81% godzin przypisanych do specjalności „nauczycielskiej” (bez praktyk) i ponad 92% godzin przypadających na specjalność: „antropologia historyczna”.

Podobnie na studiach II stopnia, np. 60% godzin zajęć obligatoryjnych dla wszystkich studentów przypada na wykłady i zajęcia w grupach audytoryjnych, a na specjalności: „antropologia historyczna i dziedzictwo kulturowe” nawet ponad 94%. Dużo mniej czasu przypada na inne formy zajęć. Są to przede wszystkim grupy konwersatoryjne (nie mniej niż 15 osób) i seminaryjne (nie mniej niż 8 osób). Preferowanie przez Uczelnię dużych grup utrudnia na ocenianym kierunku zagwarantowanie studentom wyboru zajęć, na co zwracali oni uwagę podczas spotkania z ekspertem PKA, nie sprzyja także kształceniu umiejętności i

kompetencji społecznych. Jednak stosowanie przez wykładowców w grupach audytoryjnych (w najczęściej stosowanej formie zajęć na ocenianym kierunku) zróżnicowanych metod dydaktycznych aktywizujących studentów umożliwi osiągnięcie wszystkich założonych efektów kształcenia, tak w zakresie wiedzy, jak i umiejętności oraz kompetencji społecznych.

Studenci mogą także liczyć na konsultacje z pracownikami w czasie dyżurów uczelnianych i prowadzonych on-line. Niewielka liczba godzin zajęć (np. na studiach II stopnia – 5h zajęć obowiązkowych, 20h na specjalności: „antropologia historyczna i dziedzictwo kulturowe”, 30h na specjalności: „archiwistyka i zarządzanie dokumentacją”) prowadzona jest w formie pracy na odległość (e-learning), zgodnie z obowiązującymi przepisami. Studenci pozytywnie oceniają tę formę zajęć, gdyż – ich zdaniem – pozwala ona na zindywidualizowanie kształcenia. Wyrazili także nadzieję na poprawę jakości materiałów zamieszczanych na platformie oraz zwiększenie obecności e-learningu w programie studiów historycznych.

Program studiów licencjackich i magisterskich na kierunku „historia” obliguje studentów do wyboru jednej z oferowanych specjalności. Zdaniem autorów Raportu Samooceny są to „zajęcia z preorientacji zawodowej”, choć w rzeczywistości na dwóch specjalnościach: specjalności nauczycielskiej na studiach I i II stopnia i specjalności: „archiwistyka i zarządzanie dokumentacją” na studiach II stopnia prowadzą do uzyskania uprawnień zawodowych (nauczyciela i archiwisty) i jak najlepszego przygotowania studentów do pracy w tych zawodach.

Praktyka zawodowa w procesie tym ma zasadnicze znaczenie, stąd zastrzeżenia ZO PKA wzbudza:

- a) brak zdefiniowanych efektów kształcenia dla praktyk na specjalności „nauczycielskiej” na studiach I i II stopnia, na specjalnościach: „archiwistyka i zarządzanie dokumentacją, antropologia historyczna i dziedzictwo kulturowe”, oferowanych na studiach II stopnia,
- b) wymiar praktyki na specjalności: „archiwistyka i zarządzanie dokumentacją”, (studia II stopnia). Zapisane w programie studiów 30h praktyk, to zaledwie tydzień pracy studenta, czas w opinii Zespołu Oceniającego niewystarczający do zrealizowania zadań sformułowanych w Ramowym programie praktyk dla kierunków „Historia”,

specjalność archiwistyczna (...), w części „Praktyka w archiwum”;

- c) brak praktyki zawodowej na specjalności: „antropologia historyczna” w programie studiów I stopnia. W programie modułu specjalności „antropologia historyczna” (studia I stopnia), w punkcie „Uzyskiwane kwalifikacje oraz uprawnienia zawodowe” IHiA deklaruje, że „w zakresie ukończonego kierunku i specjalności absolwent studiów wyższych pierwszego stopnia posiada przygotowanie do podjęcia pracy w domach i centrach kultury, muzeach, skansenach, mediach ogólnokrajowych i samorządowych oraz stowarzyszeniach prowadzących działalność na rzecz rozwoju kultury i promujących wiedzę historyczną.” W opinii ZO efekty kształcenia zdefiniowane dla specjalności oraz jej program, realizowany głównie za pomocą wykładów i zajęć w grupach audytoryjnych, bez praktyk w którymś z w/w miejsc zapewnić mogą wyłącznie teoretyczne, a więc niepełne przygotowanie do wejścia na rynek pracy. O ile osiągnięcie efektów kształcenia przypisanych do specjalności „antropologia historyczna” na studiach I stopnia (skoncentrowanych na wiedzy i umiejętnościach badawczych) nie wymaga praktyk zawodowych, to deklarowane przygotowanie do podjęcia pracy w szeregu wymienianych placówek bez praktyk zawodowych wydaje się nieosiągalne;
- d) brak jakichkolwiek dokumentów definiujących cele i efekty kształcenia praktyki na specjalności: „antropologia historyczna i dziedzictwo kulturowe” na studiach II stopnia, regulujących sposób ich organizacji i monitorowania oraz weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia. Żaden dokument nie wyjaśnia - dlaczego w programie z roku 2015/2016 została ona nazwana praktyką muzealną, zaś w programie z roku 2016/2017 – praktyką kierunkową i co pod tym pojęciem się kryje;
- e) realizacja praktyki psychologiczno-pedagogicznej (Moduł 2 z Rozporządzenia MNiSW w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela z dnia 17 stycznia 2012 roku), która zgodnie z Zarządzeniem NR RD/Z.0201-2-1/14 Prorektora ds. Kształcenia UP im. KEN w Krakowie z dnia 8 kwietnia 2014 odbywa się w połączeniu z praktyką dydaktyczną (Moduł 3). Zarządzenie Rektora w ust. 1 § 1 wprowadza na całej uczelni obowiązek odbywania 30-godzinnej praktyki psychologiczno-pedagogicznej razem z praktyką dydaktyczną. Praktyka psychologiczno-pedagogiczna jest integralną częścią kształcenia w Module 2 i według

w/w Rozporządzenia MNiSW „odbywa się równolegle z realizacją komponentu 2 tego modułu” (s. 6), czyli równolegle z zajęciami z tego modułu, zaś realizacja Modułu 3 może nastąpić dopiero po zakończeniu Modułu 2 (s. 5).

Łączenie w tym samym czasie praktyk z Modułów 2 i 3 jest zatem sprzeczne z zapisami Rozporządzenia MNiSW w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela z dnia 17 stycznia 2012 roku.

- f) zaliczanie praktyk zawodowych bez oceny – ocena z praktyki może być ważnym, dodatkowym argumentem w staraniach absolwentów o pracę, może być także dodatkowym narzędziem mobilizowania studentów do większego zaangażowania w proces kształcenia, zwłaszcza, gdy wliczana jest do średniej ocen, branej pod uwagę przy stypendiach naukowych.

Należy jednak także stwierdzić, że dobór instytucji oraz liczba miejsc ich odbywania jest właściwa i dostosowana do liczby studentów. Opiekunowie praktyk czuwają nad ich pomyślnym przebiegiem na podstawie dostarczonej dokumentacji:

- w przypadku specjalności „nauczycielskiej” – na podstawie konspektów lekcji, Dzienniczka praktyk, pisemnej opinii opiekuna szkolnego i hospitacji;
- w przypadku specjalności: „archiwistyka i zarządzanie dokumentacją” – na podstawie Karty praktyki, której integralną część stanowi opinia pracodawcy.

Instytut Historii aktualnie gości 8 studentów zagranicznych (w roku 2015 było ich również 8, a w roku 2014 - 14) i oferuje im zajęcia w języku obcym. Do uczestnictwa w nich zachęceni są też studenci z Polski, co sprzyja doskonaleniu umiejętności językowych, ułatwia integrację i sprzyja konfrontowaniu wiedzy i umiejętności studentów z różnych krajów. Ofertę zajęć w językach obcych w znaczący sposób uzupełniają wykłady profesorów wizytujących, zapraszanych przez Wydział. Są one przez studentów wizytowanego kierunku oceniane bardzo wysoko.

Przejawem umiędzynarodowienia procesu kształcenia jest uruchomienie wspólnych z Uniwersytetem Karola (Karlova Univerzita) w Pradze studiów II stopnia (studia niemcoznawcze i środkowoeuropejskie), na które aplikować mogą m.in. absolwenci studiów licencjackich „historii”. Ich ukończenie oznacza uzyskanie podwójnego dyplomu (polskiego i

czeskiego). O roli kontaktów międzynarodowych w konstruowaniu i realizowaniu programu kształcenia świadczą regularne spotkania studentów polskich i izraelskich oraz planowana na ten rok akademicki wymiana wykładowców. Współpraca z Beit Berl College sprzyja wzbogacaniu oferty dydaktycznej oraz różnicowaniu stosowanych metod dydaktycznych. Jej wymiernym efektem jest rozpoczęty w bieżącym roku akademickim profesjonalny program tutoring dla wyjątkowo zdolnych studentów. Pomyślnie rozwija się współpraca z Uniwersytetem Lwowskim. Wspólnie realizowany program poszerzony jest o naukowców z kolejnych ośrodków zagranicznych m.in. z USA, Rosji i Niemiec.

Umiędzynarodowieniu procesu kształcenia sprzyja także aktywność doktorantów (wśród których są absolwenci ocenianego kierunku), którzy we współpracy ze studentami organizują Kongres Zagranicznych Badaczy, adresowany do młodych naukowców z całego świata. W proces umiędzynarodowienia wpisuje się również biblioteka, która sprowadza potrzebne publikacje zagraniczne oferując w zamian publikacje pracowników Wydziału. Studenci ocenianego kierunku korzystają, choć w ograniczonym stopniu, z programów wymiany międzynarodowej Erasmus+. Z powodów finansowych i obciążenia obowiązkami codziennymi chętniej uczestniczą w krótszych, kilkudniowych wyjazdach w ramach projektów, np. „Pamięć o Auschwitz i Holocauście - historycznie i współcześnie”, „Kraków-Lwów. Miasto-społeczeństwo-kultura”. Pozytywnie oceniają też organizowanie wycieczek dla turystów oraz szkół letnich przez kierunkowe koła naukowe. W opinii studentów, którzy spotkali się z ekspertem PKA zyskują dzięki takim przedsięwzięciom możliwość praktycznego zastosowania języka obcego, oraz rozwijania kompetencji społecznych.

Warunki i tryb rekrutacji rokrocznie określa uchwała Senatu UP im. KEN w Krakowie. W roku akademickim 2015/2016 IHiA prowadził jedną rekrutację na studia stacjonarne I stopnia na kierunku „historia”, wspólną dla specjalności: „nauczycielskiej” i „specjalności: antropologia historyczna” oraz trzy rekrutacje na studia stacjonarne II stopnia na kierunku „historia”, osobno dla specjalności „nauczycielskiej”, specjalności: „archiwistyka i zarządzanie dokumentacją”, specjalności: „turystyka historyczna”. Rekrutował także na studia historyczne niestacjonarne: I stopnia – osobno na specjalność „nauczycielską” i specjalność: „antropologia historyczna” oraz II stopnia – osobno na każdą z trzech specjalności: „nauczycielską”, „turystykę historyczną”, „archiwistykę i zarządzanie dokumentacją”.

W roku akademickim 2016/2017 zrezygnowano na studiach stacjonarnych II stopnia ze specjalności: „turystyka historyczna”, w zamian wprowadzono natomiast rekrutację na „historię” ze specjalnością: „antropologia historyczna”. Ta sama zmiana dotknęła studia II stopnia niestacjonarne: rekrutację na „historię” ze specjalnością: „turystyka historyczna” zastąpiła rekrutacja na „historię” ze specjalnością: „antropologia historyczna”. Dokonano także zmian w rekrutacji na studia niestacjonarne I stopnia. Dwa postępowania rekrutacyjne (osobne dla każdej specjalności) zastąpiono jedną rekrutacją (na wzór studiów stacjonarnych) wspólną dla obu specjalności: „nauczycielskiej” i „antropologii historycznej”. Wymagania w obu rekrutacjach (na rok akademicki 2015/2016 i 2016/2017) były te same. Na studiach I stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych brano pod uwagę wynik matury z języka polskiego (części pisemnej), zaś o przyjęciu na studia II stopnia (stacjonarne i niestacjonarne) decydowało miejsce na liście rankingowej stworzonej na podstawie średniej ocen, uzyskanych na studiach I stopnia dowolnego kierunku.

Zasady rekrutacji są przejrzyste i czytelne, gwarantują też równość szans wszystkim kandydatom. Wątpliwości wzbudzają jednak zasady rekrutacji na studia historyczne II stopnia ze specjalnością „nauczycielską”. Brak wymagań dotyczących odpowiedniego przygotowania merytorycznego (Moduł 1) stoi w sprzeczności z zapisami Rozporządzenia MNiSW w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela z dnia 17 stycznia 2012 roku. Dokument ten możliwość rozpoczęcia lub kontynuowania kształcenia nauczycielskiego na II stopniu adresuje wyłącznie do „absolwentów studiów pierwszego stopnia posiadających przygotowanie merytoryczne do nauczania przedmiotu”. Ustawodawca nie napisał wprost, że osoba aplikująca na specjalność „nauczycielską” na studiach II stopnia musi być absolwentem tego samego kierunku studiów (w tym przypadku musiałby to być absolwent „historii”), ale obarczył Jednostkę prowadzącą kształcenie nauczycielskie obowiązkiem stwierdzenia, czy ma ona odpowiednie przygotowanie merytoryczne (w tym przypadku – w zakresie „historii”).

Tymczasem w IHiA kwestia przygotowania merytorycznego kandydatów wybierających specjalność „nauczycielską” na studiach magisterskich, ale posiadających licencjat z innego kierunku studiów w ogóle nie jest rozpatrywana. W efekcie uprawnienia do nauczania „historii”, „historii i społeczeństwa” oraz „wiedzy o społeczeństwie” na wszystkich etapach

edukacyjnych, a w tym do przygotowywania kandydatów do egzaminu maturalnego z historii i wos na poziomie rozszerzonym w IHiA UP w Krakowie może uzyskać osoba, która sama nie zdawała matury z tych przedmiotów, ukończyła studia licencjackie np. z obszaru nauk medycznych i przeszła zaledwie dwuletni kurs historii oraz dość wybiórczy kurs wiedzy o społeczeństwie i świecie współczesnym. Takie przygotowanie nie gwarantuje sukcesu w zawodzie nauczycielskim i nie jest też gwarantem wysokiej jakości edukacji szkolnej.

Warto rozpatrując problem rekrutacji na specjalność „nauczycielską” osób po studiach licencjackich innego kierunku wziąć pod uwagę także opinie interesariuszy zewnętrznych na temat szans takich absolwentów na rynku pracy. Dyrektorzy liceów obecni podczas spotkania ZO PKA z pracodawcami stwierdzili, że do swoich szkół, raczej by ich nie przyjęli, bowiem preferowaliby historyków po pięcioletnim kursie (3+2). Zastrzegali przy tym, że wiele zależałoby od tego, czy ukończony przez kandydata do pracy kierunek studiów I stopnia należał do nauk humanistycznych czy nie. Należy jednak podkreślić, że obaj dyrektorzy, zaliczani przez IHiA do jego stałych współpracowników byli zaskoczeni informacją, że możliwe jest uzyskanie uprawnień do nauczania „historii” na wszystkich etapach edukacyjnych przez studentów po dwuletnich studiach historycznych.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się dla całej Uczelni określa Uchwała NR 5/15.06.2015 Senatu Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dnia 15 czerwca 2015 r. Zgodnie z ust. 4 § 2 i ust. 2 § 6 tej uchwały „Uprawniony wydział ogłasza do końca października listę kierunków i poziomów studiów, w odniesieniu do których w danym roku akademickim będzie prowadzony proces potwierdzania efektów uczenia się zdobytych w ramach edukacji poza formalnej i/lub nieformalnej...”, a „Rady uprawnionych wydziałów mogą przyjąć w drodze uchwały przepisy określające szczegółowe zasady potwierdzania efektów uczenia się dla danego wydziału lub kierunku, poziomu i profilu kształcenia.” Z przedstawionych dokumentów wynika, że Rada Wydziału Humanistycznego nie skorzystała jeszcze z tych możliwości.

Zasady weryfikacji efektów kształcenia wyłożone są Regulaminie Studiów na Uniwersytecie Pedagogicznym im. KEN w Krakowie. System kontroli postępów wyrasta z tradycji akademickiej. Szczegółowe sprawdzanie osiągnięcia efektów kształcenia realizowane jest na bieżąco poprzez ocenę przygotowania do zajęć i aktywności studentów na zajęciach, a także

poprzez kolokwia i egzaminy pisemne, prace zaliczeniowe (np. krótkie eseje), referaty, prezentacje i projekty indywidualne, grupowe. Metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia opisane są w kartach kursów. Tabela „Formy sprawdzania efektów kształcenia” daje wgląd w sposób weryfikacji każdego szczegółowego efektu kształcenia przypisanego do danego przedmiotu.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym PKA studenci stwierdzili, że wymagania oraz formy weryfikacji efektów kształcenia omawiane są przez prowadzących podczas pierwszych zajęć. Potwierdzili też, że mają zapewnioną możliwość wglądu do swoich prac w celu uzyskania informacji na temat popełnionych błędów.

Wylosowane prace etapowe oraz opinie studentów pozwalają sądzić, że oceny uzyskiwane przez studentów w toku studiów odzwierciedlają stopień osiągnięcia założonych efektów kształcenia.

Pewne wątpliwości wzbudza natomiast ocenianie prac dyplomowych. Z przedstawionego przez Uczelnię wykazu prac dyplomowych wynika, że są one oceniane na poziomie dobry - bardzo dobry. Osiągnięcie tak wysokiego poziomu przez wszystkich wydaje się być mało możliwe, co też znajduje potwierdzenie w wybranych losowo pracach dyplomowych, gdzie w niektórych przypadkach ocena została zawyżona.

Dobór tematów prac licencjackich i magisterskich odpowiada poziomowi kompetencji studentów. Wymagania stawiane pracom licencjackim sformułowano w Zasadach procesu dyplomowania studentów (obowiązują w Instytucie Historii i Archiwistyki od 1 X 2015 r.). W dokumencie tym szczegółowo omówiono charakter pracy dyplomowej na studiach I stopnia (dla każdej specjalności osobno), jej konstrukcję, objętość i obowiązujące zasady redakcyjne, a także stosowane kryteria przy jej ocenie. W analizowanych tu Zasadach procesu dyplomowania studentów brak analogicznego opracowania wymagań stawianych pracom magisterskim. O różnicowaniu oczekiwań wobec prac dyplomowych na studiach I i II stopnia wnioskować można z ostatniej części dokumentu, jakimi są wzory recenzji. O ile praca licencjacka w części teoretycznej ma być pisemnym omówieniem bieżącego stanu badań nad wybranym zagadnieniem, to praca magisterska winna być prezentacją wyników badań źródłowych przeprowadzonych przez studenta z wykorzystaniem aktualnej literatury

przedmiotu. Stąd w recenzji pracy dyplomowej na II stopniu studiów pytania o „poprawność metodologiczną pracy”, w tym np. o poprawność „formułowania problemów i konstruowania założeń, celów i hipotez”, czy „zastosowanie metod badawczych”. Może warto rozważyć uzupełnienie Zasad procesu dyplomowania studentów o krótkie rzeczowe podsumowanie wymagań stawianych pracom magisterskim, które dla prowadzących seminarium są oczywiste, ale dla kolejnych nowych seminarzystów - z pewnością nie. Umieszczone na stronie internetowej Instytutu byłyby – analogicznie do prac licencjackich - drugim, (uzupełniającym wobec informacji przekazywanych podczas seminariów) źródłem wiedzy o zasadach przygotowania pracy magisterskiej.

Należy też zwrócić baczniejszą uwagę na wykorzystanie źródeł historycznych w pracach licencjackich. Zgodnie z przyjętymi w IHiA zasadami od studenta studiów I stopnia nie oczekuje się krytycznej analizy źródeł, ale omówienia wybranego tematu z uwzględnieniem bieżącego stanu badań. Stąd przy ocenie prac dyplomowych słusznie bierze się pod uwagę umiejętność formułowania wniosków przede wszystkim na podstawie literatury przedmiotu. Tymczasem dość często autorzy prac dyplomowych wzbogacają narrację cytataми ze źródeł, których wiarygodności i przydatności do badań nie rozważali. Mają one zwykle wartość ilustracyjną. Zachodzi jednak obawa o utrwalenie niedobrego nawyku wykorzystywania źródeł historycznych bez ich krytycznej analizy. Nie wszyscy absolwenci studiów I stopnia trafią na studia magisterskie w IHiA, gdzie umiejętność ta jest kształcona i sprawdzana pracą dyplomową.

Na uznanie zasługuje przyjęta w IHiA UP im. KEN w Krakowie koncepcja pracy licencjackiej, według której licencjat jest „merytorycznym i praktycznym sprawdzianem przygotowania seminarzystów do zawodu nauczyciela historii lub archiwisty i menadżera informacji”. Zgodnie z tym założeniem praca licencjacka składa się z dwóch części: teoretycznej i aplikacyjnej.

Pierwsza jest samodzielną próbą omówienia problematyki, wybranej zgodnie z zainteresowaniami naukowymi seminarzysty, druga zaś – sprawdzianem wykorzystania wiedzy historycznej omówionej w części teoretycznej w praktyce zawodowej. Na specjalności nauczycielskiej jest to „spójna logicznie charakterystyka cyklu lekcji lub zajęć pozalekcyjnych”, na specjalności: „antropologia historyczna” są to projekty oraz bazy

danych. Na wygaszanej już specjalności: „archiwistyka i zarządzanie dokumentacją” – wymagano „opracowania zwartego zespołu akt, dokumentów, kancelarii, spuścizny, stworzenie bazy danych”.

Pomysł ten w opinii ekspertów PKA nadzwyczaj cenny, zgodny z koncepcją kształcenia na kierunku „historia”, wymaga jednak dopracowania. Wątpliwości budzi sposób oceniania części aplikacyjnej i jej znaczenie dla ostatecznej oceny pracy dyplomowej. W formularzu recenzji pracy licencjackiej tylko jedno z sześciu kryteriów odnosi się wprost do części praktycznej (kryterium 5. „Ocena praktyczna pracy”). Pośrednio dotyczyć jej mogłoby także kryterium 2 „układ i konstrukcja pracy” i kryterium 6 „językowa i graficzna strona pracy”, choć z analizy recenzji wybranych losowo prac dyplomowych wynika, że recenzenci z reguły odnoszą się w nich wyłącznie do narracji przedstawionej w części teoretycznej. Uwagi o części praktycznej są w większości przypadków zdawkowe lub bardzo ogólne. Refleksja ta dotyczy także prac dyplomowych przygotowanych i ocenionych przed wejściem w życie aktualnych Zasad procesu dyplomowania studentów, czyli przed 1 X 2015 r.

Przykład oceny nadzwyczaj skrótowej: „Druga część pracy potwierdza, że problem analizowany w części merytorycznej może być wykorzystany w edukacji.” i oceny obszernej, ale nazbyt ogólnej: „Część praktyczna pracy potwierdza posiadanie kwalifikacji i praktycznej wiedzy w użyciu informacji pozyskanych podczas analizy literatury i źródeł do ich wykorzystania w procesie nauczania. Konspekty, scenariusz zajęć koła historycznego oraz plan wycieczki zostały opracowane w oparciu o materiał zawarty w części teoretycznej pracy. Zastosowanie wiedzy w różnych praktycznych rozwiązaniach (konspekt, wycieczka, zajęcia koła historycznego) świadczy o dobrym przygotowaniu do roli nauczyciela i również o tym, że pan [...] jest świadomy istnienia wielu możliwości wykorzystania wiedzy w różnorodnych formach prowadzenia zajęć.” W analizowanych recenzjach prac dyplomowych ze specjalności „nauczycielskiej” nie zwrócono uwagi na poprawność doboru metod dydaktycznych, ich nowatorstwo czy zgodność proponowanych tematów zajęć z podstawą programową.

Przygotowanie części aplikacyjnej odbywa się we współpracy ze specjalistami. W przypadku specjalności „nauczycielskiej” – „z Katedrą Edukacji Historycznej na specjalnie stworzonym do tego celu proseminarium”, na specjalności antropologicznej – z prowadzącym

proseminarium antropologiczne. Nie uczestniczą oni jednak w ostatecznej ocenie pracy dyplomowej. Żaden z dokumentów nie wskazuje natomiast, by przynajmniej jeden z recenzentów miał kompetencje do oceny zadań praktycznych, np. materiałów dydaktycznych na specjalności nauczycielskiej. Wydaje się, że przy ocenie zadań praktycznych szczególnie ważne są kompetencje praktyków. Warto, więc może rozważyć włączenie do procesu oceny części aplikacyjnej praktyków spośród współpracujących z kierunkiem interesariuszy zewnętrznych.

Nie wiadomo też, jaką wagę w ocenie całości pracy dyplomowej przypisuje się komponentowi praktycznemu. Czy słaba część aplikacyjna może znacząco obniżyć ocenę wynikającą z opracowania merytorycznego? I odwrotnie: czy doskonale zrobiona baza danych może podnieść ocenę sformułowaną na podstawie części teoretycznej?

W przypadku prac licencjackich na specjalności „nauczycielskiej”, których tematyka dotyczy historii XX wieku wielokrotnie już tu przywoływane i cytowane: „Zasady procesu dyplomowania studentów dopuszczają „opracowanie części dydaktycznej dla wyższego poziomu edukacji, gdzie ta tematyka jest omawiana”. Oznacza to, że przedstawiane w części aplikacyjnej konspekty lekcji i scenariusze innych zajęć edukacyjnych przeznaczone są dla szkół ponadgimnazjalnych. Rozwiązanie to budzi zastrzeżenia formalne. Rozporządzenie MNiSW o standardach kształcenia nauczycieli z 17 stycznia 2012 r. obliguje Uczelnie do skoncentrowania kształcenia psychologicznego, pedagogicznego i metodycznego na studiach I stopnia na drugim etapie edukacyjnym i wymienia efekty kształcenia, których osiągnięcie jest warunkiem do uzyskania uprawnień do nauczania w szkole podstawowej. Część aplikacyjna pracy licencjackiej na specjalności „nauczycielskiej” winna weryfikować właśnie te efekty kształcenia, a nie te, które zdefiniowane są dla studiów II stopnia. Założenie przyjęte w „Zasadach procesu dyplomowania studentów” budzi także wątpliwości merytoryczne. Ujawnia bowiem przekonanie, że każdy student przygotowany do pracy w szkole podstawowej (z dziećmi w wieku 10-12 lat) może bez odpowiedniego, dodatkowego wykształcenia psychologiczno-pedagogicznego i metodycznego przygotować dobre materiały dydaktyczne dla szkoły średniej (młodzież 16-18 lat) i dobrze zaprojektować cały proces dydaktyczny w liceum bądź technikum.

System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty i czytelny dla studentów,

umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Kryteria oceny formułowane są w kartach kursów oraz omawiane ze studentami podczas pierwszych zajęć. Podczas spotkania z ZO studenci potwierdzili, że nie zmieniają się one podczas trwania kursu i są konsekwentnie stosowane. Stwierdzili też, że mają zapewnioną możliwość wglądu do swoich prac w celu uzyskania informacji na temat popełnionych błędów. Podkreślili, że czują się oceniani obiektywnie, a zyskiwane wyniki są porównywalne. Jednostka zapobiega łamaniu praw autorskich w pracach dyplomowych. Na UP im. KEN w Krakowie obowiązuje Procedura antyplagiatowa w prowadzona Zarządzeniem NR R/Z.0201—38/2013 z dnia 2 grudnia 2013 roku, która dokładnie opisuje sposób przeprowadzania kontroli antyplagiatowej oraz postępowanie w razie stwierdzenia nieodpowiednich współczynników podobieństwa (wraz z procedurą odwoławczą). Dokumentowanie wyników sprawdzania i oceny efektów kształcenia odbywa się zgodnie z ogólnie obowiązującymi przepisami. Terminy zaliczeń i egzaminów są uzgadniane przez prowadzących zajęcia ze studentami i wyznaczane, w taki sposób, by ich rozłożenie w czasie zapewniało podstawowe zasady higieny pracy i możliwość przygotowania się do kolejnych etapów sesji egzaminacyjnej. Zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych ze sprawdzaniem i oceną efektów kształcenia określa Regulamin studiów na Uniwersytecie Pedagogicznym im. Komisji Edukacji Narodowej (§ 21). Kursy prowadzone on-line na platformie Moodle zostały zweryfikowane i zatwierdzone przez jednostkę odpowiedzialną za kształcenie zdalne i ich organizacja jest zgodna z obowiązującymi przepisami. Korzystający z tej formy kształcenia pracownicy zyskali pełną akceptację prowadzonych zajęć przez Europejskie Centrum Kształcenia Ustawicznego i Multimedialnego.

3. Uzasadnienie:

Koncepcja kształcenia na kierunku historia jest zgodna z misją i strategią UP im. KEN w Krakowie, a plany rozwoju kierunku uwzględniają przeobrażenia zachodzące w szeroko pojętej humanistyce i oczekiwania otoczenia społeczno-zawodowego. Program kształcenia oraz organizacja i realizacja procesu dydaktycznego umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, a także uzyskanie odpowiednich kwalifikacji dostosowanych do poziomu kształcenia.

Wysoko ocenić należy powiązanie kierunkowych efektów kształcenia nie tylko z

obszarowymi efektami z zakresu nauk humanistycznych (dla profilu ogólnoakademickiego), ale także z wybranymi efektami z zakresu nauk społecznych, bez których rzetelnie uprawiana historii obyć się nie może, intensywną współpracę z interesariuszami zewnętrznymi przy projektowaniu i realizowaniu programów studiów, dążenie do umiędzynarodowienia procesu kształcenia pomimo obiektywnych trudności w korzystaniu studentów z programu ERASMUS +, wreszcie profesjonalne i życzliwe podejście pracowników do studentów.

Na szczególne uznanie zasługuje koncepcja pracy licencjackiej, w której studenci muszą wykazać się umiejętnością zastosowania wiedzy w działalności zawodowej. Trzeba jednak podkreślić, że pomysł ten wymaga dopracowania.

Zastrzeżenia budzą natomiast:

1. niespełnienie wszystkich wymagań określonych w Rozporządzeniu MNiSW z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia, czyli brak przyporządkowania kierunku studiów do dziedzin nauki oraz określenia procentowego udziału liczby punktów ECTS dla każdego z obszarów, do których przypisano kierunek studiów w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganych do ukończenia studiów I i II stopnia,
2. uchybienia w realizacji Rozporządzenia MNiSW w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela z dnia 17 stycznia 2012 roku: równoczesne realizowanie Modułów 2 i 3, łączenie praktyk z Modułów 2 i 3, zbyt skromna oferta zajęć zapewniających przygotowanie merytoryczne w Module 4,
3. zasady rekrutacji na studia II stopnia na specjalności nauczycielskiej, dopuszczające do kształcenia zawodowego osoby bez odpowiedniego przygotowania merytorycznego,
4. praktyki zawodowe, w szczególności brak zdefiniowanych dla praktyk efektów kształcenia, zbyt krótki czas trwania na specjalnościach: „archiwistyka i zarządzanie dokumentacją”, brak jakichkolwiek zasad odbywania praktyk na specjalności: „antropologia historyczna i dziedzictwo kulturowe”,
5. karty kursów, zarówno ze względu na błędy formalne, jak też z powodu ich małej

przydatności w bieżącej dydaktyce, o czym świadczy używanie dodatkowo przez pracowników naukowo-dydaktycznych własnych sylabusów.

4. Zalecenia:

1. pełne dostosowanie programu studiów do wymagań określonych w Rozporządzeniu MNiSW z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia oraz programu specjalności nauczycielskiej i sposobu jej realizacji do Rozporządzenia MNiSW w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela z dnia 17 stycznia 2012 roku,

2. zmianę zasad rekrutacji na specjalność nauczycielską na studiach II stopnia, tak, by przygotowujący się do zawodu nauczyciela w szkołach ponadpodstawowych posiadali wykształcenie w zakresie Modułu 1, zgodne z wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu MNiSW w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela z dnia 17 stycznia 2012 roku,

2. uporządkowanie informacji zawartych w kartach kursów, w tym m.in.: odniesień szczegółowych efektów kształcenia do kierunkowych efektów kształcenia w przypadku przedmiotów obowiązkowych (kanonicznych) lub do specjalnościowych efektów kształcenia w przypadku przedmiotów tworzących specjalność oraz bilansów nakładu pracy studenta,

3. sformułowanie efektów kształcenia dla praktyk wymaganych na specjalnościach zawodowych,

3. opracowanie zasad odbywania i weryfikowania efektów „praktyk kierunkowych” na specjalności: antropologia historyczna i dziedzictwo kulturowe,

5. rozważenie wprowadzenia praktyk na specjalności: antropologia historyczna i wydłużenia czasu praktyk na specjalności: archiwistyka i zarządzanie dokumentacją,

6. wypracowanie systemu gwarantującego – szczególnie studentom na studiach I stopnia – urzeczywistnienie deklarowanego wyboru specjalności oraz zajęć w tzw. koszykach do

wyboru,

7. dopracowanie kryteriów oceny pracy licencjackiej, składającej się z dwóch części (teoretycznej i aplikacyjnej), z których każda sprawdza inny rodzaj umiejętności,

8. rozpatrzenia długości trwania praktyk oraz wprowadzenia ich na specjalności: „antropologia historyczna” na studiach I stopnia oraz wydłużenia jej czasu trwania w przypadku specjalności: „archiwistyka i zarządzanie dokumentacją” oraz „antropologia historyczna i dziedzictwo kulturowe” na studiach II stopnia.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej oraz prowadzone w jednostce badania naukowe zapewniają realizację programu kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy-zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku.*

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie.*

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

2.4 Jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszaru/obszarów wiedzy, odpowiadającego/odpowiadających obszarowi/obszaram kształcenia, do którego/których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinie/dziedzinach nauki oraz dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.*

2.5 Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

1. Ocena: w pełni

2. Opis spełnienia kryterium z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwoma i trzema cyframi:

Do minimum kadrowego kierunku Uczelnia wskazała 21 osób, w tym do studiów I stopnia 7 posiadających, co najmniej stopień doktora habilitowanego, 9 posiadających stopień doktora i do studiów II stopnia odpowiednio 6 i 7 osób, spełniając tym samym wymagania wynikające z przepisów wydanych na podstawie art. 9 ust. 3 pkt 1 lit. a oraz lit. b ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Kierunek „historia” został przyporządkowany do dwóch obszarów kształcenia: nauk

humanistycznych i społecznych, oraz dyscyplin naukowych: historia, socjologia i nauki o polityce. Kadra naukowo-dydaktyczna przypisana do minimum kadrowego zarówno pod względem posiadanych stopni i tytułów naukowych, jak i dorobku naukowego reprezentuje obszar nauk humanistycznych w dyscyplinie historia (19 osób: w tym 9 posiadających co najmniej stopień doktora habilitowanego i 10 posiadających stopień doktora) oraz obszar nauk społecznych w dyscyplinie socjologia (2 osoby, w tym jedna ze stopniem doktora habilitowanego i jedna ze stopniem doktora, z których każda przypisana jest do innego stopnia studiów). Tym samym minimum kadrowe spełnia warunek, mówiący, że każdy obszar kształcenia, do którego przyporządkowano kierunek studiów powinien być reprezentowany przez co najmniej jednego nauczyciela akademickiego posiadającego dorobek naukowy w obszarze wiedzy odpowiadającym temu obszarowi kształcenia.

Dorobek naukowy nauczycieli akademickich należących do minimum kadrowego w zakresie dyscypliny historia zapewnia realizację programu studiów. Reprezentuje on wszystkie epoki historyczne oraz najważniejsze subdyscypliny: historię polityczną i myśli politycznej, historię społeczną, historię gospodarczą, historię kobiet, historię mentalności, historię kultury, historię wojskowości, historię regionalną, nauki pomocnicze historii, pamięć i edukację historyczną itd. Pozwalają one na pełną realizację kanonu programu studiów w zakresie epok historycznych oraz modułów specjalizacyjnych: „nauczycielskiego” w zakresie dydaktyki szczegółowej na I i II stopniu studiów, „antropologii historycznej” na I i II stopniu studiów oraz na II stopniu „archiwistyki i zarządzania dokumentacją”. Dorobek naukowy nauczycieli akademickich w zakresie dyscypliny socjologia skutecznie uzupełnia kompetencje historyków w obszarze przyporządkowanych do programu studiów nauk społecznych i zapewnia realizację programu studiów, zwłaszcza, że część osób reprezentujących dyscyplinę naukową historia posiada interdyscyplinarny dorobek naukowy z zakresu dziejów najnowszych z pogranicza historii i nauk o polityce. Wszyscy nauczyciele akademicy zaliczeni do minimum kadrowego zatrudnieni są w pełnym wymiarze czasu pracy (na podstawowym miejscu pracy w przypadku nauczycieli zgłoszonych do minimum kadrowego II stopni) i złożyli stosowne oświadczenia o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego na ocenianym kierunku. Nauczyciele akademicy ze stopniem co najmniej doktora habilitowanego prowadzą minimum 30 godzin zajęć, a ze stopniem doktora – 60, spełniając wymogi tych samych przepisów. Zespół oceniający biorąc pod uwagę: dorobek naukowy, obciążenia

dydaktyczne, formę zatrudnienia i złożone oświadczenia o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego kierunku „historia” prowadzonego na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim zaliczył wszystkie proponowane przez Uczelnię osoby. Zatem, minimum kadrowe kierunku „historia” prowadzonym na poziomie studiów I i II stopnia jest spełnione.

Minimum kadrowe ocenianego kierunku studiów charakteryzuje się dużą stabilnością, wprowadzane w jego składzie zmiany mają charakter incydentalny, a stan zatrudnienia i struktura wiekowa pracowników Instytutu Historii i Archiwistyki zapewnia jego ciągłość.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów wynosi 1:26, co spełnia wymogi określone regulacjami prawnymi.

Konkludując kierunek „historia” prowadzony na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie spełnia wszystkie przepisy odnoszące się do minimum kadrowego kierunku, zapewniając jednocześnie jego trwałość i stabilność.

Struktura kwalifikacji oraz dorobku naukowego kadry naukowo-dydaktycznej prowadzącej zajęcia na kierunku „historia” jest zgodna z efektami kształcenia określonymi dla tego kierunku i programem studiów. Należy podkreślić, że kadra naukowo dydaktyczna w zakresie dyscypliny historia posiada kompetencje do realizacji części efektów kształcenia z zakresu nauk społecznych, czym uzupełnia kompetencje osób reprezentujących dyscyplinę socjologia. Wybrane do programu efekty kształcenia z zakresu nauk społecznych dotyczą wiedzy o strukturach i instytucjach społecznych, kształtowaniu się więzi społecznych, człowieka, jako podmiotu struktur społecznych oraz umiejętności polegających na interpretowaniu i analizie procesów oraz zjawisk społecznych.

W kontekście dyscypliny naukowej historia wszystkie te problemy podejmowane są w ramach takich subdyscyplin jak: historia polityczna i myśli politycznej, historia społeczna, historia gospodarcza. Subdyscypliny te korzystają z metod naukowych oraz sposobów wnioskowania i analizowania typowych dla takich dyscyplin nauk społecznych jak: politologia, socjologia, ekonomia i inne. Ponadto struktura kwalifikacji oraz dorobku naukowego kadry naukowo dydaktycznej odpowiada przypisanym do kierunku efektom kształcenia w obszarze nauk humanistycznych oraz jest zgodna z realizowanym programem studiów.

Prowadzący zajęcia na kierunku „historia” nauczyciele akademicy posiadają odpowiednie kwalifikacje dydaktyczne dla realizacji przypisanych do kierunku efektów kształcenia jak i całości programu studiów. Na 34 osoby prowadzące zajęcia na kierunku, dwie posiadają tytuł zawodowy magistra, 16 stopień naukowy doktora, 7 – doktora habilitowanego i 9 tytuł profesora. Zdecydowana większość kadry legitymizuje się dużym doświadczeniem dydaktycznym, w tym także międzynarodowym.

Dorobek naukowy nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku „historia” w pełni odpowiada przewidzianym w programie treściom kształcenia, ma charakter kompleksowy odpowiadający wszystkim epokom historycznym i najważniejszym subdyscyplinom historycznym i jest zgodny ze specyfiką prowadzonych na kierunku specjalizacji. Umożliwia on prawidłowe obsadzenie poszczególnych modułów zajęć nauczycielami akademickimi posiadającymi właściwy dorobek naukowych i kwalifikacje do realizacji przypisanych do tych modułów efektów kształcenia.

Struktura kwalifikacji kadry pozwala na potencjalne prowadzenie pojedynczych przedmiotów przez więcej niż jednego nauczyciela akademickiego, zapewniając właściwą realizację programu studiów w sytuacjach związanych z dłuższymi wyjazdami zagranicznymi, urlopami naukowymi itp.

Tym samym zapewniona jest także możliwość równomiernego obciążenia obowiązkami dydaktycznymi kadry prowadzącej zajęcia. Liczebność kadry dostosowana jest do liczby studentów oraz zajęć dydaktycznych zaplanowanych dla kierunku studiów, o czym świadczy m.in. mała liczba godzin ponadwymiarowych.

Nauczyciele akademicy obecni na spotkaniu z ZO PKA nie sygnalizowali w tym zakresie problemów, wskazując wręcz na wsparcie ze strony władz Instytutu w przypadkach prowadzenia grantów, czy finalizowania prac badawczych poprzez umożliwianie elastycznej organizacji pracy i odciążanie z dodatkowych obowiązków.

Polityka kadrowa prowadzona w jednostce polega na zapewnieniu kadry o odpowiednich kwalifikacjach merytorycznych i dydaktycznych właściwej dla realizacji koncepcji kształcenia oraz zgodnej z planami rozwoju kierunku. Jednostka planuje rozwijać kierunek „historia” zwłaszcza w zakresie specjalizacji „nauczycielskiej”, przygotowuje się do zmian związanych z reformą oświaty, przewidując także możliwość zatrudnienia dodatkowych osób. Jednocześnie polityka kadrowa zapewnia odmładzanie kadry nauczycieli akademickich w

obszarach, które tego wymagają, co skutecznie zapobiega zjawisku osiągnięcia przez członków kadry wieku emerytalnego.

Polityka kadrowa jest skutecznie realizowana, o czym świadczy fakt, że w latach 2012-2016 dwie osoby uzyskały stopień doktora, pięć – doktora habilitowanego, a cztery tytuł profesora. Zatrudnianie nowych nauczycieli akademickich oraz awanse na wyższe stanowiska odbywają się w drodze konkursów. Podstawowym kryterium doboru kadry naukowo-dydaktycznej jest jej merytoryczne przygotowanie do prowadzenia zajęć oraz dodatkowo w przypadku nowozatrudnionych młodych nauczycieli kompetencje i umiejętności w zakresie korzystania z nowoczesnych technologii i znajomości języków obcych, a także gotowość do podejmowania różnych tematów badawczych. Kilku młodych pracowników podjęło także specjalistyczne studia podyplomowe przygotowujące do kształcenia w ramach prowadzonych na kierunku historia specjalności.

W ocenie kadry naukowo-dydaktycznej bierze się przede wszystkim pod uwagę osiągnięcia naukowe oraz wyniki ankiet studenckich. Główną formą motywowania nauczycieli akademickich, oprócz nagród rektora, jest coroczna finansowa nagroda dziekana dla najlepszego nauczyciela „Mistrz Edukacji” oraz jej odpowiednik w zakresie osiągnięć naukowych. Kandydaci do nagrody edukacyjnej wskazywani są ze znaczącym udziałem studentów.

Nauczyciele akademicy są wspierani w procesie pozyskiwania grantów badawczych, o czym świadczy fakt, że w latach 2012-2016 w Instytucie Historii i Archiwistyki było realizowanych 16 grantów NCN, NPRH i MNiSW. Nauczyciele akademicy mają możliwość korzystania z urlopów naukowych, stypendiów, staży krajowych i zagranicznych, uczestniczenia w konferencjach krajowych, zagranicznych oraz szkoleniach i jak stwierdzili podczas spotkania z ZO PKA otrzymują w tym zakresie wsparcie organizacyjne i merytoryczne od kierownictwa instytutu i poszczególnych katedr.

Polityka kadrowa realizowana jest także poprzez współpracę krajową i międzynarodową z silnymi ośrodkami naukowymi. IHiA realizuje m.in. wspólne programy badawcze z Instytutem Słowianoznawstwa PAN w Warszawie, Uniwersytetem Rzeszowskim, Uniwersytetem Wrocławskim, Uniwersytetem Gdańskim, Uniwersytetem Jagiellońskim, czy Polskim Towarzystwem Historycznym. Pracownicy Instytutu biorą udział w licznych konferencjach krajowych i zagranicznych. Ścisła współpraca naukowa z ośrodkami zagranicznymi, zarówno

w ramach programu Erasmus+, jak i własnych programach współpracy oraz stypendiów m.in. Fundacji Lanckorońskich, dotyczy Uniwersytetu Pedagogicznego w Rostoku, Akademii Europejskiej w Waren (Niemcy), Uniwersytetu Lwowskiego im. Iwana Franki we Lwowie, Centrum Historii Miejskiej Europy Środkowo-Wschodniej we Lwowie (Ukraina), Rosyjskiego Związku Historyków Pierwszej Wojny Światowej, Instytutu Słowianoznawstwa Rosyjskiej Akademii Nauk, Moskiewskiego Instytutu Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu MGIMO (Rosja), Rumuńskiej Akademii Nauk, Uniwersytetem w Ottawie (Kanada), Beit Berl College (Izrael), Uniwersytetem w Debreczynie (Węgry), Uniwersytetem w Oksfordzie (Wielka Brytania) i wieloma innymi i ośrodkami. W sumie w latach 2012-2016 IHiA UP realizował 18 międzynarodowych projektów badawczych, w których udział wzięło 74 pracowników naukowych, większość w kilku projektach. W tym samym okresie wykłady i seminaria na uczelniach zagranicznych przeprowadziło 49 osób, oraz 2 odbyły staże zagraniczne, w tym samym czasie w ramach wymiany międzynarodowej wykłady w IHiA UP poprowadziło 31 nauczycieli akademickich z zagranicy, głównie z Ukrainy, Czech i Izraela. Prowadzona współpraca międzynarodowa łączy w sobie projekty badawcze z działaniami edukacyjnymi i odpowiada koncepcji kształcenia, realizacji programu studiów i efektów kształcenia. Na szczególną uwagę zasługuje tu wieloletnia współpraca poświęcona problematyce holocaustu z uczelniami z Niemiec i Izraela. W zakresie współpracy międzynarodowej i umiędzynarodowienia procesu dydaktycznego pracownicy czują się wspierani przez władze Wydziału oraz Instytutu, co przejawia się – jak potwierdzali nauczyciele akademicy podczas spotkania ZO PKA – m.in. w pomocy organizacyjnej i finansowej.

Problematyka badań prowadzonych w IHiA UP w Krakowie obejmuje wszystkie epoki historyczne i podejmuje tradycyjną problematykę historii politycznej oraz inspirowaną tradycjami francuskiej szkoły *Annales* problematyką historii kultury, historii życia codziennego, historii kobiet, historii życia religijnego czy historii mentalności, bardzo często w kontekście przemian natury społeczno-gospodarczej. Wychodzący z inspiracji metodologicznych szkoły *Annales* pracownicy IHiA sięgają także do tradycji uznanej na arenie międzynarodowej polskiej metodologii XX wieku oraz współczesnych paradygmatów zarówno historiografii neomodernistycznej, jak i postmodernistycznej.

Problematyka podejmowanych badań pozwala na uczestnictwo w głównych nurtach

badawczych współczesnej historiografii i korzystanie z inspiracji metodologicznych różnych tradycji historiograficznych, co przejawia się m.in. w bogatej współpracy międzynarodowej. Jednocześnie podejmowane tematy badawcze są w pełni zgodne z obszarem nauk humanistycznych w szczególności dyscyplinie historia oraz dzięki interdyscyplinarności badań, zwłaszcza w kontekście społeczno-gospodarczym z obszarem nauk społecznych, zwłaszcza dyscyplin ekonomia, socjologia, ale także i politologia.

Tak zakrojona problematyka i metodologia badań pozwala w pełni realizować efekty kształcenia i program studiów w zakresie modułu podstawowego, jak i modułów specjalizacyjnych oraz w pełni umożliwia realizację efektów kształcenia w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz zdobywania kompetencji społecznych niezbędnych w prowadzeniu działalności badawczej.

Analiza problematyki i kierunków podejmowanych badań oraz programu kształcenia wskazuje na wyraźną korelację między prowadzonymi w jednostce badaniami i kształceniem. Koncepcja kształcenia na kierunku „historia” przewiduje obok kanonicznego zestawu modułów kształcenia, przejętego przez uczelnie polskie także tradycyjne moduły specjalizacyjne: „archiwistyczny” i „nauczycielski” oraz stanowiący o specyfice kierunku „historia” na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie – moduł antropologiczny. Antropologia historyczna jest wizytówką Jednostki, a analiza problematyki poszczególnych zajęć prowadzonych poza specjalnością wskazuje na istotny wpływ badań nad człowiekiem, jako jednostką w społeczeństwie w kontekście historycznej zmienności na całość procesu kształcenia zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia.

Wyniki prowadzonych w jednostce badań wykorzystywane są podczas poszczególnych tematów zajęć w przedmiotach modułu podstawowego, ale przede wszystkim w przedmiotach specjalizacyjnych (np. u podstaw rodziny dawnej, kultura klasztorów i świętych, czy rodzina nowożytna), seminariach i przedmiotach do wyboru, takich jak np. wykłady monograficzne. Studenci wykazują się w nich umiejętnościami w zakresie prowadzenia działalności badawczej, a także kompetencjami społecznymi związanymi z relacjami międzyludzkimi na etapie pozyskiwania odpowiednich materiałów do opracowywanych tematów.

Jednostka włącza studentów w prowadzenie badań naukowych poprzez przygotowywane przez nich prace dyplomowe, dodatkową aktywność w Studenckim Kole Naukowym

Historyków, udział w pracach Centrum Zsyłek, Wypędzeni i Przesiedleń w Krakowie oraz udziału w prowadzonych w jednostce programach badawczych. Na przykład w latach 2008-2016 aż 60 studentów brało udział w programie inwentaryzacji grobów wojennych na terenie Małopolski, a pięciu w podobnych działaniach za granicą. Studenci włączani są także w programy badawcze związane z oral history i poświęcone pamięci historycznej związanej z holocaustem i zagładą Romów w czasie II wojny światowej oraz przymusowymi przesiedleniami w XX wieku. W badaniach tych wzięło udział około 70 studentów. Wynikiem działalności badawczej jest udział studentów w konferencjach naukowych, ich organizacja oraz publikacje. Osiągnięcia studentów prezentowane są na łamach czasopisma pt. Wehikuł czasu.

Doświadczenia z krajowej, a zwłaszcza międzynarodowej, współpracy naukowej miały istotny wpływ na kształt efektów kształcenia na etapie ich definiowania w 2012 roku, które od tamtej pory nie były modyfikowane. Bieżące kontakty z ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą oraz z instytucjami otoczenia społecznego mają istotny wpływ na treści kształcenia i stosowane metody. Studenci podczas spotkania z ZO PKA potwierdzali, że doświadczenia kadry akademickiej uzyskane w placówkach zagranicznych przekładają się na problematykę i metody prowadzonych zajęć.

Obecni na spotkaniu z ZO PKA przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego wskazywali na toczącą się w środowisku IHiA UP w Krakowie dyskusję na temat kształcenia na kierunku „historia” w kontekście planowanych zmian w systemie szkolnictwa oraz w szerszej perspektywie umiejętności podejmowania tzw. trudnych tematów związanych ze stosunkami polsko-ukraińskimi, polsko-niemieckimi, a także polsko-żydowskimi. Efektem rozwoju instytutu, będącym wynikiem zapotrzebowania zgłaszanego przez pracodawców jest wyspecjalizowanie się w zakresie archiwistyki i zarządzania dokumentacją owocujące wyłonieniem się z kierunku „historia” nowego kierunku studiów i rozszerzenie nazwy instytutu o człon dotyczący archiwistyki.

3. Uzasadnienie:

Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy

zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarom kształcenia i dziedzinom nauk humanistycznych i społecznych w zakresie dyscyplin historia i socjologia.

Wszyscy przypisani do minimum kadrowego nauczyciele akademicki spełnią warunki odpowiednich przepisów prawa zarówno pod względem ilościowym, formalnym i merytorycznym. Dorobek naukowy, doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia.

Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej. Jednocześnie jednostka prowadzi badania naukowe w zakresie obszarów wiedzy, odpowiadających obszarom kształcenia, do których został przyporządkowany kierunek, a także w dziedzinach nauki oraz dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia. Rezultaty prowadzonych w jednostce badań naukowych są wykorzystywane w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz w jego realizacji.

4. Zalecenia:

brak

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, w przypadku, gdy w programie studiów na ocenianym kierunku praktyki te zostały uwzględnione.*

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem.*

1. Ocena: w pełni

2. Opis spełnienia kryterium z uwzględnieniem kryteriów z dwoma i trzema cyframi:

IHiA posiada rozbudowaną współpracę z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego Krakowa i regionu, kontakty te mają nawet charakter ponadregionalny. Formalne porozumienia o współpracy zostały podpisane z 1) Uniwersytetem Jagiellońskim 2) Stacją

PAN w Wiedniu, 3) Archiwum Narodowym w Krakowie, 4) Urzędem Miasta Krakowa, 5) Podlaskim Urzędem Wojewódzkim w Białymstoku, 6) Muzeum Narodowym w Krakowie, 7) Muzeum Historycznym Miasta Krakowa 8) Muzeum Okręgowym w Tarnowie 8) Muzeum Auschwitz-Birkenau 9) VI LO w Krakowie 10) IV LO w Olkuszu, 11) Ośrodkiem Edukacyjno-Informacyjnym „Akademia Żakowska” w Krakowie, 12) Wojewódzką Biblioteką Publiczną w Krakowie 13) Powiatową i Miejską Biblioteką Publiczną w Olkuszu, 14) Cechem Rzemiosł Spożywczych w Krakowie, 15) Małopolskim Centrum Edukacyjnym MEC.

Ponadto Instytut utrzymuje stałą, choć nie wspartą formalnym porozumieniem współpracę z Małopolskim Kuratorium Oświaty, Narodowym Archiwum Cyfrowym w Warszawie oraz innymi instytucjami. Profil działalności wymienionych powyżej instytucji w pełni odpowiada efektom kształcenia i treściom programowym na kierunku historia. Są to z jednej strony jednostki prowadzące działalność badawczą (studenci ocenianego kierunku biorą udział we wspólnych przedsięwzięciach naukowych i popularnonaukowych), jak i powiązane z kształceniem nauczycielskim instytucje oświatowe, oraz z kształceniem w zakresie archiwistyki i zarządzania dokumentacją instytucje administracji publicznej i archiwa. Wśród interesariuszy reprezentowane są także instytucje w sposób szczególny zainteresowane kultywowaniem tradycji i upowszechnianiem wiedzy o przeszłości, jak np. cechy rzemieślnicze.

Jednostka stara się zapewnić udział przedstawicieli współpracujących instytucji w dostosowywaniu efektów kształcenia do potrzeb rynku pracy poprzez organizowane spotkania i zasięganie opinii w tym obszarze, przy czym dotychczas pracodawcy nie zgłaszali potrzeb w zakresie zmian efektów kształcenia.

Pracodawcy uczestniczą w procesie sprawdzania efektów kształcenia osiągniętych przez studentów głównie poprzez opinie podsumowujące praktyki zawodowe. Ze spotkania z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego wynika, że w chwili obecnej interesariusze nie widzą się w innej roli. Nie czują się gotowi do udziału w komisjach dyplomowych, czy do recenzowania prac dyplomowych. Mają oni jednak istotny udział w realizacji programu kształcenia.

Dzięki współpracy z Podlaskim Urzędem Wojewódzkim IHiA dysponuje wykorzystywanym do celów dydaktycznych jednolitym systemem zarządzania elektronicznymi dokumentami EZD, a współpraca z jednostkami muzealnymi i archiwalnymi umożliwi studentom lepsze

przygotowanie się do prowadzenia badań naukowych poprzez realizację wspólnych przedsięwzięć oraz udostępnianie infrastruktury. Duże zaangażowanie w realizację programów studiów w zakresie przygotowania do pracy w szkole wykazywali podczas spotkania z ZO PKA dyrektorzy szkół, wskazując na realizowane wspólnie działania edukacyjne, wybiegające poza organizację praktyk.

W zakresie organizacji praktyk skala współpracy z instytucjami z otoczenia społeczno-gospodarczego wybiega poza jednostki, z którymi IHiA posiada podpisane porozumienia o współpracy. Na podstawie odrębnych umów studenci kierowani są na praktyki, dotyczy to głównie specjalności nauczycielskiej, do wielu szkół w regionie, często właściwych dla ich miejsca zamieszkania. W ramach potrzeb podobnie dzieje się także w odniesieniu do innych specjalności. System ten zapewnia różnorodność instytucji prowadzących praktyki oraz pozwala unikać kumulacji dużej liczby studentów w jednej jednostce, co zapewnia lepszą jakość odbywanych praktyk i indywidualną opiekę ze strony instytucji przyjmującej.

3.2.

Nie dotyczy

3. Uzasadnienie:

Instytut Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie współpracuje z licznymi jednostkami otoczenia społeczno-gospodarczym i kulturalnego, których charakter odpowiada efektom kształcenia sformułowanym dla kierunku studiów historia. Przedstawiciele pracodawców mają zapewniony wpływ na program studiów oraz poprzez realizację wspólnych projektów badawczych i udział w organizacji praktyk uczestniczą w procesie kształcenia na ocenianym kierunku. Zarówno władze IHiA, jak i przedstawiciele pracodawców zmierzają do dalszego poszerzania współpracy, w tym także deklarują gotowość do włączania przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego do procesu weryfikacji efektów kształcenia, wybiegającego poza opiniowanie praktyk.

4. Zalecenia:

Brak

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną i naukową umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu ogólnoakademickim i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzenie badań naukowych

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, tj. liczby

studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom dostęp do laboratoriów w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.*

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki.*

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwi studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających, co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

1. Ocena: w pełni

2. Opis spełnienia kryterium z uwzględnieniem kryteriów z dwoma i trzema cyframi:

Instytut Historii i Archiwistyki ma siedzibę w budynku głównym Uniwersytetu Pedagogicznego przy ul. Podchorążych 2. Zajmuje powierzchnię 680,39 m², na których mieści się: 6 sal dydaktycznych, pracownia seminaryjna, pomieszczenia biblioteki z magazynem, czytelnia, pracownia techniczno-poligraficzna, 12 gabinetów, sekretariat i gabinet dyrekcji oraz gabinet kierownika studiów doktoranckich. Instytut posiada 2 pracownie komputerowe na 40 stanowisk komputerowych wyposażonych w nowoczesne programy do obsługi procesu dydaktycznego, w tym w zakresie elektronicznego zarządzania dokumentacją. Poza własnymi salami dydaktycznymi Instytut w razie konieczności korzysta z sal w innych instytutach.

Ponadto przy IHiA działa Centrum Dokumentacji Zsyłek i Wypędzeń ulokowane w zabytkowym Forcie Skotniki. Centrum posiada własną infrastrukturę z biblioteką, jest wyposażone w urządzenia rejestracyjne, z których korzystają studenci podczas prowadzonych badań i obozów naukowych.

Wszystkie sale wykładowe są wyposażone w stałe, automatycznie sterowane ekrany i zamontowane na stałe rzutniki multimedialne, ponadto w jednej sali znajduje się tablica multimedialna. Instytut dysponuje ponadto dwoma mobilnymi rzutnikami multimedialnymi. Dwie sale wykładowe posiadają stałe nagłośnienie, wszystkie sale zostały wyposażone w rolety zaciemniające niezbędne do prezentacji multimedialnych. W posiadaniu IHiA jest kamera, która służy do opracowania materiałów dydaktycznych i archiwizowania procesu kształcenia oraz życia naukowego. W ciągu ostatnich trzech lat dokonano pełnej modernizacji sal dydaktycznych i gabinetów pracowniczych, stworzono pracownie

komputerowe, uzupełniono i zmodernizowano sprzęt elektroniczny.

Zarówno liczba i wielkość sal dydaktycznych i jak i ich wyposażenie oraz liczba stanowisk pozwala w pełni realizować efekty kształcenia i program studiów na kierunku „historia” i dostosowana jest do liczby studentów. Jednostka zapewnia jednocześnie studentom dostęp do laboratoriów i czytelni w celu wykonywania zadań wynikających z programu studiów oraz udziału w badaniach.

Studenci kierunku „historia” UP w Krakowie mają do dyspozycji specjalistyczną Bibliotekę Instytutu Historii i Archiwistyki oraz mogą korzystać z zasobów Biblioteki Głównej UP, która funkcjonuje, jako biblioteka hybrydowa, harmonijnie łącząc zadania biblioteki tradycyjnej z biblioteką elektroniczną, przekształcając się jednocześnie w uczelniane centrum informacji i edukacji. Zasoby BIHiA zapewniają dostęp do najnowszej literatury drukowanej, w tym obowiązkowej oraz do większości tytułów literatury rozszerzającej zawartej w sylabusach w zakresie dyscypliny naukowej historia oraz dyscyplin pokrewnych z obszaru nauk humanistycznych i społecznych.

Czytelnia wyposażona w trzy stanowiska komputerowe, umożliwia także korzystanie z Wirtualnej Biblioteki Nauki oraz światowego zasobu bibliotek cyfrowych, wspierając samodzielne uczenie się studentów i ich przygotowanie do prowadzenia badań naukowych. Liczbę stanowisk komputerowych należy uznać za wystarczającą. Księgozbiór BIHiA zarówno pod względem jakościowym, jak i ilościowym zaspokaja potrzeby studentów w zakresie piśmiennictwa wskazanego w sylabusach. Potwierdza to także opinia studentów, którzy stwierdzili, że niezbędna literatura jest zawsze dostępna, a wykładowcy w sylabusach umieszczają aktualne pozycje, którymi Uczelnia dysponuje. Ponadto Biblioteka Główna posiada wyodrębnioną czytelnię elektroniczną z 30 stanowiskami komputerowymi i stanowiskiem do czytania mikrofilmów. Biblioteka instytutowa odnawia sukcesywnie swój księgozbiór, także o wydawnictwa zagraniczne, zakupywane w miarę zgłaszanych przez wykładowców potrzeb.

Oprócz bibliotek uczelnianych studenci mają możliwość na podstawie legitymacji studenckiej korzystania na miejscu z infrastruktury bibliotecznej Krakowa, w tym z Biblioteki Naukowa PAU i PAN w Krakowie i Biblioteki Jagiellońskiej.

Na wizytowanym kierunku prowadzone jest kształcenie na odległość, przy czym ma ono ograniczony charakter i wspiera tradycyjne formy zajęć. Obecnie działa system Wirtualna

Uczelnia oraz platforma Moodle, służąca do kształcenia on-line. Część kursów na ocenianym kierunku jest prowadzona na platformie, pozostałe z wykorzystaniem różnych możliwości kontaktu elektronicznego. W trakcie spotkania z ZO PKA studenci podkreślili, że w ich opinii jest to ciekawe rozwiązanie, natomiast na obecną chwilę mało atrakcyjne. Wynika to z faktu słabego przygotowania materiału przez nauczycieli akademickich. Dodatkowo podkreślono, że z uwagi na specyfikę kierunku preferują oni formę dyskusji o charakterze problemowym.

3. Uzasadnienie:

Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych w Instytucie Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie są dostosowane do potrzeb kształcenia na kierunku historia, dostosowane do liczby studentów oraz do prowadzonych badań naukowych. Jednostka zapewnia studentom możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach oraz literatury uzupełniającej, a także do Wirtualnej Biblioteki Nauki. Jednostka jest także w trakcie wdrażania i testowania metod kształcenia na odległość, wykorzystując do tego platformę Moodle. Obecnie wspiera ono tradycyjne formy kształcenia, które zresztą cenione są wyżej przez studentów niż formy przy pomocy platformy cyfrowej.

4. Zalecenia:

1. doskonalenie metod kształcenia na odległość poprzez przygotowywanie wysokiej jakości materiałów dydaktycznych oraz form weryfikacji efektów kształcenia i kontaktu elektronicznego ze studentami,
2. zaleca się wprowadzenie większej liczby kursów on-line oraz zmiany ich formuły na bardziej interaktywną.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc naukowa, dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów, poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach.*

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym.*

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek

pracy, w szczególności, współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku.*

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1.Ocena: w pełni

2.Opis spełnienia kryterium z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwoma i trzema cyframi:

W trakcie spotkania z Zespołem oceniającym PKA studenci wielokrotnie podkreślali, że Władze wizytowanego kierunku dokładają wszelkich starań, aby pomoc naukową, dydaktyczną i materialną w maksymalny sposób wspierała cały proces kształcenia. Ich zdaniem kadra naukowo-dydaktyczna przykładą bardzo dużą uwagę do zapewnienia wysokiego poziomu kształcenia, który pomaga nabyć im wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne. Studenci mają możliwość kontaktu z nauczycielami akademickimi zarówno na zajęciach programowych, jak i konsultacjach. Z uwagi na małą liczbę osób na poszczególnych rocznikach, kadra dydaktyczna wspiera studentów w prowadzeniu własnych badań naukowych. Efektem takiej współpracy są referaty wygłoszone na konferencjach oraz publikacje z nauczycielami akademickimi.

Na kierunku „historia” na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie studenci otrzymują wszystkie świadczenia wymienione w art. 173 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Zgodnie z § 8 Regulaminu ustalania wysokości przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów za rozpatrywanie wniosków odpowiedzialny jest Dziekan Wydziału Humanistycznego. Decyzje wydawane są w sposób prawidłowy, Dodatkowo proponowane stawki w przypadku stypendium rektora dla najlepszych studentów motywują osoby do systematycznej pracy.

Przyznawanie świadczeń pomocy materialnej odbywa się na podstawie Regulaminu pomocy materialnej, który został stworzony w porozumieniu i przy akceptacji przedstawicieli Samorządu Studentów. W opinii studentów jest on w pełni przejrzysty i zrozumiały. Podział dotacji ze środków funduszu pomocy materialnej jak i proporcje podziału funduszy pomiędzy stypendiami są zgodne z art. 174 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Na wizytowanym kierunku prowadzone jest kształcenie na odległość za pomocą platformy

Moodle, jednak w opinii studentów taki sposób prowadzenia zajęć jest zbyt mało atrakcyjny. Wynika to z faktu zbyt małej interakcji. Dodatkowo zdaniem studentów liczba prowadzonych zajęć on-line jest niewystarczająca.

Wydział powołał specjalną Jednostkę, która zajmuje się współpracą międzynarodową i ma podpisane umowy o wymianie studentów w ramach programu Erasmus +. O możliwościach i warunkach uczestnictwa w programie Erasmus + i innych programach międzynarodowych studenci są informowani za pośrednictwem stron internetowych Wydziału, gdzie zamieszczane są również relacje studentów z ich wyjazdów zagranicznych. Wykorzystywanym źródłem informacji jest również Facebook, niektóre informacje przekazują wykładowcy. Organizowany jest również tzw. „Info day”, w którym uczestniczą również studenci zagraniczni oraz studenci z Polski, którzy już uczestniczyli w takich programach. Przed wyjazdem student przygotowuje plan wykładów, w którym weźmie udział na uczelni zagranicznej, tak aby zaliczyć obowiązkową ilość punktów ECTS, zakres treści kształcenia powinien być zbliżony do zajęć, które realizowane są na uczelni macierzystej. W przypadku trudności, student ma możliwość uzupełnić brakujące punkty po powrocie.

Studenci są aktywnie włączani w badania naukowe poszczególnych wykładowców oraz w ramach koła naukowego. To ostatnie zorganizowało już ponad 20 wyjazdów badawczych o charakterze międzynarodowym. Studenci uczestniczący w badaniach często kontynuują tę działalność w ramach studiów doktoranckich, a niektórzy z nich zostali zatrudnieni w Instytucie.

Przy Wydziale prowadzi działalność Centrum Dokumentacji Zsyłek, Wypędzeń i Przesiedleń – utrwalanie pamięci. Celem jest ochrona przed zapomnieniem losów mieszkańców Rzeczypospolitej w obecnych i byłych granicach poddanych przymusowym migracjom. W działalność Centrum wpisują się badania naukowe, projekty edukacyjne oraz kształcenie. Ślady przymusowych migracji były badane w różnych krajach – 6 krajach Afryki, w Wielkiej Brytanii, Australii, Kanadzie, Izraelu i Kazachstanie. Włączenie w te badania studentów wniosło wiele wątków internacjonalistycznych w kształcenie historyków. Centrum zgromadziło wspólnie ze studentami ponad 600 nagrań świadków historii, tysiące fotografii i dokumentów, setki artefaktów, głównie związanych z historią Sybiraków, została stworzona biblioteka tematyczna, organizowane są wystawy, funkcjonują strony internetowe. Centrum

produkuje też filmy z tematyką historyczną a niektóre z nich zostały wykorzystane przez stację TVP Kultura. Powstały publikacje książkowe „Kresowianie na świecie”, „Z mrozów Syberii pod słońce Afryki”, „Sybiracy”, „Pokolenia odchodzą” oraz artykuły w czasopismach. Tak bogaty dorobek powstał dzięki badaniom w różnych krajach i współpracy międzynarodowej.

Jednostka prowadzi również krajową wymianę studentów w ramach systemu MOST. Ciekawym rozwiązaniem jest organizowanie przez Koło naukowe wycieczek oraz obozów letnich dla turystów z zagranicy, co dodatkowo wspomaga proces internacjonalizacji. Mobilności procesu kształcenia sprzyja wprowadzony proces boloński oraz nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem naukowym (organizacja konferencji krajowych i międzynarodowych, zapraszanie gości zagranicznych na otwarte dla studentów wykłady).

W trakcie spotkania z ZO PKA studenci stwierdzili, że wsparcie procesu kształcenia oferowane przez Uczelnię w pełni ich satysfakcjonuje. Na wizytowanym kierunku funkcjonuje Studenckie Koło Naukowe Historyków, które realizuje bardzo dużo projektów. Przykładem takiej działalności jest uczestnictwo oraz organizacja ogólnopolskich zjazdów historyków studentów. W ich trakcie wygłaszane są referaty, które bardzo często publikowane są w czasopiśmie studenckim „Wehikuł czasu” regularnie wydawanym na Uczelni. Do roku 2016 wydano już 21 jego numerów, w których autorami było kilkadziesiąt osób. Ponadto ciekawym rozwiązaniem jest prowadzenie przez studentów kanału internetowego na YouTube poświęconego tematyce historii. Warto podkreślić, że Uczelnia wspiera finansowo zarówno wyjazdy na konferencje, wydawanie czasopisma oraz organizację wydarzeń kulturalnych.

W opinii studentów aspektem, na który warto zwrócić uwagę jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Wynika to z licznych umów zawartych pomiędzy szkołami oraz instytucjami, które z chęcią przyjmują studentów na praktyki studenckie. Dodatkowo dzięki dobrze rozwiniętej współpracy mają oni możliwość pogłębiania wiedzy w różnego rodzaju archiwach.

Studenci kierunku „historia” na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie rzadko korzystają z oferty kursów i szkoleń organizowanych przez Biuro Karier. W ich opinii cały proces wsparcia działa bardzo dobrze, ale nie mają czasu na podejmowanie dodatkowej aktywności. Studenci w trakcie spotkania z ZO PKA podkreślali, że wolą angażować się w działalność

naukową, która daje im możliwość pogłębiania wiedzy kierunkowej.

Na wizytowanym kierunku bardzo dobrze funkcjonuje Biuro Osób Niepełnosprawnych (BON), którego zadaniem jest pomoc studentom w trudnych sytuacjach. Celem tego wsparcia jest włączanie osób niepełnosprawnych w główny nurt kształcenia przy utrzymaniu wysokich standardów. Regulamin Studiów wprowadza przepisy dotyczące osób niepełnosprawnych, m.in. indywidualną organizacją studiów, tłumacza migowego, szczególną opiekę i ułatwienie w komunikacji z uczelnią i dydaktykami. Aby zapewnić wysoką jakość procesu nauczania BON cyklicznie organizuje szkolenia dla pracowników naukowo-dydaktycznych oraz administracyjnych, które mają przybliżyć problematykę niepełnosprawności.

Ponadto pożytecznym rozwiązaniem jest wprowadzenie stałego wsparcia psychologia i psychiatry dla studentów z zaburzeniami psychicznymi.

Na Uczelni funkcjonuje stypendium dla osób z niepełnosprawnością, które przyznawane jest na wniosek studenta. Dodatkowo warto zaznaczyć, że większość budynków Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie jest w pełni dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Studenci w trakcie spotkania z ekspertami Zespołu Oceniającego PKA podkreślali, że wizytowany kierunek UP w Krakowie zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym za pośrednictwem sekretariatów. Wszelkie informacje dotyczące programu kształcenia i procedur toku studiów umieszczane są w gablotach na terenie uczelni (dziekanat, zakłady merytoryczne), stronie internetowej, wirtualnym dziekanacie oraz kontaktach indywidualnych studentów. Liczba pracowników administracji jest w pełni dostosowana do potrzeb studentów. Należy podkreślić, że pracownicy administracji ciągle podnoszą swoje kwalifikacje korzystając z wewnętrznych szkoleń.

Obsługą świadczeń pomocy materialnej zajmuje się specjalnie powołany dział ds. pomocy materialnej, na którego podstronie można znaleźć wszystkie niezbędne instrukcje, aby samodzielnie przygotować dokumenty do złożenia wniosku o stypendium lub zapomogę. Na wizytowanym kierunku studenci mają publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach, toku studiów za pośrednictwem bazy aktów prawnych na stronie

internetowej. W Uczelni rozpoczął działanie również system Wirtualna Uczelnia, mający uprościć obsługę procesu kształcenia pod względem organizacyjnym (np. elektroniczny indeks).

3. Uzasadnienie:

Uczelnia jest zaangażowana w program wymiany międzynarodowej. Studenci kierunku „historia” mają możliwość wyjazdu na Uczelnie partnerskie. Program wymiany cieszy się jednak większą popularnością wśród studentów przyjeżdżających na Wydział. Natomiast studenci Instytutu Historii są bardzo aktywnie włączani w badania, które prowadzone są w różnych krajach świata. Zaangażowanie studentów i zgromadzony materiał historyczny jest imponujący.

Na podstawie stanu faktycznego należy stwierdzić, że wizytowana Jednostka UP w Krakowie w pełni spełnia standardy wsparcia procesu uczenia się, prowadzenia badań i wchodzenia na rynek pracy studentów. Uczelnia przygotowała szereg rozwiązań mających na celu zapewnienie wysokiej jakości kształcenia oraz zapewniła dostęp do informacji na temat procesu kształcenia. Na wyróżnienie zasługuje działalność organizacji studenckich, które realizują badania naukowe, promując uczelnię oraz animują życie kulturalne studentów. Kolejną istotną kwestią jest wsparcie dla studentów z niepełnosprawnością, które działa wielopłaszczyznowo.

4. Zalecenia:

brak

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu:*

6.1.1. projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych,*

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania,*

6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

6.1.5 wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia,*

6.1.6. kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz

prowadzonej polityki kadrowej,*

6.1.7. wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,

6.1.8. zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia dla studentów,

6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,

6.1.10. dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Ocena: w pełni

2. Opis spełnienia kryterium z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi:

Skuteczne wykonywanie zadań Wewnętrznego Systemu Jakości Kształcenia na ocenianym kierunku zapewnia i koordynuje Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia oraz Instytutowa Komisja ds. Jakości Kształcenia. Do najistotniejszych działań wskazanych gremiów należy bieżące monitorowanie procesu kształcenia poprzez analizę programów kształcenia, badanie zgodności zakładanych celów kształcenia z ich realizacją w poszczególnych modułach programu, oraz wielopłaszczyznowa analiza i ocena wprowadzenia modyfikacji realizowanych programów kształcenia. W skład Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia wchodzi Dyrekcja Instytutu oraz koordynatorzy wszystkich prowadzonych w Instytucie kierunków. Działaniami Komisji koordynuje kierownik Komisji, który zwołuje spotkania i przewodniczy obradom, a następnie składa sprawozdanie z podejmowanych działań Dyrekcji Instytutu oraz Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

Władze Instytutu prowadzącego oceniany kierunek studiów dążą do umożliwienia pełnego udziału interesariuszy w procesie podnoszenia i zapewniania jakości kształcenia poprzez ciągłą współpracę w zakresie kształtowania koncepcji kształcenia i doskonalenia oferty dydaktycznej oferowanej studentom. Projektowanie efektów kształcenia i ewentualne zmiany odbywają się zgodnie z zasadami określonymi w Zarządzeniu Rektora nr R – 25/2009 w sprawie wewnętrznego systemu oceny jakości kształcenia.

Następstwem sugestii i propozycji studentów zgromadzonych podczas trzech zorganizowanych w tym celu spotkań oraz wniosków płynących ze zmieniającej się sytuacji

rekrutacyjnej było utworzenie nowych specjalności i dokonanie korekt w istniejących programach kształcenia (zwiększenie liczby kursów oraz ograniczenie innych prowadzonych na poszczególnych specjalnościach („archiwistyka i zarządzanie dokumentacją”). Oprócz spotkań ze studentami procedury systemu przewidują ponadto, co semestralne konsultacje z tą grupą interesariuszy wewnętrznych w sprawie oceny prowadzonych kursów. Ponadto przedstawiciele studentów uczestniczą w projektowaniu efektów kształcenia, głównie na poziomie Komisji programowej oraz Radzie Wydziału. Z przedstawionych dokumentów wynika, że wizytowany kierunek formalnie spełnia wymóg art. 61 ust. 3 oraz art. 67 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, który określa minimalną reprezentację studentów i doktorantów w organach kolegialnych.

W wyniku analizy programu kształcenia dokonanej przez Instytutową Komisję ds. Jakości Kształcenia zalecono zmiany w programach i planach studiów I i II stopnia oraz modułach specjalnościowych (np. zmiany w module specjalności „antropologia historyczna”, zalecenie opracowania programu indywidualnego dla tej specjalności, edycji specjalności „nauczycielskiej”, „archiwistyki i zarządzania dokumentacją”, rozwój kształcenia on-line, zwiększenie liczby zajęć organizowanych poza Uczelnią w pracowniach należących do interesariuszy zewnętrznych). Ostatnie korekty zostały zatwierdzone przez Radę Wydziału Humanistycznego 28 IV 2016 r. Interesariusze zewnętrzni nie wnosili zastrzeżeń do projektowanych efektów kształcenia.

Zgodnie z przyjętymi procedurami interesariusze zewnętrzni podczas spotkań, w formie listownej oraz mailowej opiniują program studiów realizowany w ramach kierunku „historia”. Przedstawiona do wglądu ZO PKA dokumentacja potwierdza odbywające się, co kilka miesięcy, dyskusje i konsultacje nad możliwymi do wprowadzenia zmianami w programach studiów. Od wielu lat prowadzone są wspólnie z Muzeum Auschwitz-Birkenau studia podyplomowe „Totalitaryzm-Holokaust-Nazizm”, których program opracowano wspólnie z pracownikami Muzeum.

Przy formułowaniu efektów kształcenia wykorzystywano również wzorce krajowe jak np. benchmark efektów kształcenia opracowany przez Komisję Dydaktyki Szkoły Wyższej przy Zarządzie Głównym Polskiego Towarzystwa Historycznego oraz poszukiwano rozwiązań wykorzystując wzorce międzynarodowe takie jak: A Tuning Guide to Formulating Degree Programme Profiles Including Programme Competences and Programme Learning

Outcomes, materiały opracowane przez The Quality Assurance Agency for Higher Education. Wśród podejmowanych przez Komisję ds. Jakości Kształcenia działań naprawczych należy wymienić inicjatywy zmierzające do zwiększenia udziału interesariuszy zewnętrznych (szkoły, placówki kultury, instytucje użyteczności publicznej) w procesie tworzenia i opiniowania programów kształcenia, poszerzenia współpracy szczególnie w procesie tworzenia programów kształcenia, oraz zwiększenia intensywności poszukiwania instytucji zainteresowanych współpracą w zakresie zapewnienia staży i praktyk zawodowych dla studentów. Dotychczasowym efektem podjętych inicjatyw jest opracowanie projektu wspólnych studiów podyplomowych z Muzeum Historycznym Miasta Krakowa (pierwsza edycja 2016/2017 Cracoviana – miasto i region w turystyce).

Kierując się ocenami i opiniami interesariuszy, u których prowadzone były praktyki zawodowe (szkoły, Archiwum Narodowe, muzea) Komisja Zapewnienia Jakości Kształcenia bada przygotowanie studentów ocenianego kierunku o specjalności nauczycielskiej i archiwistycznej do przyszłej pracy. W następstwie prowadzonych z przedstawicielami partnerów zewnętrznych rozmów Komisja Zapewnienia Jakości Kształcenia zwróciła uwagę na konieczność większego zaangażowania studentów w promocję studiów historycznych wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych. Efektem działań jest czynna współpraca z Małopolskim Centrum Edukacyjnym w zakresie promocji kierunku i wolontariat studentów na rzecz środowiska (tworzenie szlaków historycznych). Ponadto wraz z pracownikami Muzeum Auschwitz-Birkenau prowadzone są działania promujące studia historyczne oraz zmierzające do intensyfikacji współpracy międzynarodowej studentów tego kierunku (wymiana ze studentami z Izraela, Niemiec, Białorusi, Danii, Holandii, Wielkiej Brytanii w ramach międzynarodowych programów kształcenia o Holokauście).

Wdrożone w ramach systemu procedury dokonywania przeglądu i analizy m.in. struktury ocen, opinii opiekunów praktyk, recenzji prac dyplomowych, arkuszy hospitacji zajęć sprzyjają diagnozowaniu stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia przez studentów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych objętych programem studiów. Procedura monitorowania efektów kształcenia opiera się na Zarządzeniu Rektora nr R/Z.0201-8/2013) i Uchwale Senatu 5/15.06.2015. Ocena efektów kształcenia odbywa się poprzez różne formy egzaminów i zaliczeń prowadzonych na ocenianym kierunku, a także zaliczenie praktyk studenckich, ocenę z pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego,

zgodnie z zasadami przyjętymi w programie studiów dla kierunku.

Mimo podejmowanych starań, aby błędy w kartach kursów były systematycznie eliminowane, a informacje zawarte w kartach stale aktualizowane Zespół Oceniający zaleca ciągłe sprawdzanie i modyfikację kart kursów, ze szczególnym uwzględnieniem zmieniających się form kursów oraz metod realizacji efektów kształcenia. W ramach działań naprawczych w zakresie błędów zdiagnozowanych przez system w kartach kursów przeprowadzono odpowiednie szkolenie. Ponadto nauczyciele akademicy mogą liczyć na pomoc koordynatora procesu jakości kształcenia na kierunku „historia”.

Zespół Oceniający docenia podejmowane działania naprawcze w tym zakresie, jednakże zwraca uwagę na konieczność ich kontynuowania ze względu na stwierdzone podczas wizytacji braki i błędy w kartach przedmiotów oraz ich mało czytelną i przejrzystą formę.

Zasady dyplomowania są zgodne z decyzją Dziekana z 29 stycznia 2014 r. w sprawie składania dokumentów w dziekanacie Wydziału przed przystąpieniem do egzaminu dyplomowego (Decyzja nr WH.421-1/2014) oraz Zarządzeniem Dziekana w sprawie organizacji i przeprowadzania egzaminów dyplomowych z 12 czerwca 2014 r. Na podstawie obowiązujących przepisów zostały opracowane zasady procesu dyplomowania studentów przyjęte przez Radę Instytutu Historii i Archiwistyki. Rada IHiA przyjęła również obowiązujące wzory recenzji prac dyplomowych (licencjackich i magisterskich). W ramach procesu monitorowania stopnia osiągnięcia efektów kształcenia, analiza tematów prac dyplomowych podejmowana przez Radę Instytutu wskazuje na spójność tematów z prowadzonymi w poszczególnych katedrach badaniami naukowymi. W następstwie przeprowadzonego przez Komisję ds. Jakości Kształcenia badania nie stwierdzono uchybień w procesie dyplomowania. Podkreślono natomiast przejrzystość oraz łatwość dostępu zasad procesu dyplomowania.

Nie stwierdzono uchybień w procesie organizacji praktyk zawodowych. Badająca ich przebieg Komisja ds. Jakości Kształcenia pozytywnie oceniła organizację praktyk zawodowych, różnorodność w doborze miejsca odbywania praktyk, ich terminowość i zgodność z założonymi efektami kształcenia, a także nowatorski charakter i formy odbywania praktyk zawodowych archiwistycznych i nauczycielskich. Natomiast w opinii ZO zastrzeżenia budzą następujące kwestie jak i brak praktyk na specjalności: „antropologia historyczna” na studiach I stopnia oraz zbyt krótki czas trwania na specjalnościach: „archiwistyka i zarządzanie dokumentacją” oraz „antropologia historyczna i dziedzictwo kulturowe” na

studiach II stopnia (w tym ostatnim przypadku także brak jakichkolwiek zasad odbywania tych praktyk).

W opinii ZO efekty kształcenia zdefiniowane dla wyżej wymienionych specjalności oraz ich programy realizowane głównie za pomocą wykładów i zajęć w grupach audytoryjnych, bez praktyk lub realizowanych w zbyt krótkim czasie może zapewnić wyłącznie teoretyczne, a więc niepełne, przygotowanie absolwentów do wejścia na rynek pracy. Tym samym deklarowane przez Jednostkę przygotowanie do podjęcia pracy w szeregu wymienianych placówkach w opisie kierunku wydaje się nieosiągalne.

Przyjęte w ramach systemu procedury weryfikacji efektów kształcenia mają na celu ocenę osiągnięcia założeń określonych w programie studiów oraz kartach kursu poszczególnych przedmiotów oraz na każdym etapie studiów. Oceny weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia dokonuje raz w roku Instytutowa oraz Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia. Raport z przeprowadzonej analizy przedstawiany jest na posiedzeniu Rady Wydziału. Regularna ocena pozwala na systematyczną analizę procesu kształcenia i wdrażanie wynikłych wniosków i zaleceń przyczyniających się do podnoszenia jakości kształcenia.

Wyniki przeprowadzanych przez nauczycieli akademickich zaliczeń i egzaminów oraz innych form weryfikacji określonych w karcie kursu weryfikują osiągnięte przez studentów efekty kształcenia na wszystkich poziomach i formach studiów. Ponadto weryfikację efektów kształcenia prowadzą opiekunowie praktyk zawodowych na podstawie dokumentacji praktyk. Założone efekty kształcenia są również weryfikowane w procesie dyplomowania poprzez ocenę prac dyplomowych i egzamin dyplomowy. Do czasu przeprowadzenia wizytacji nie podejmowano oceny trafności doboru sposobów weryfikacji do zakładanych efektów kształcenia. Prace dyplomowe są przygotowywane zgodnie z wytycznymi określonymi w Regulaminie Studiów oraz decyzjach Dziekana i zgodnie z przyjętymi procedurami przechodzą weryfikację w programie antyplagiatowym. Przekroczenie wskaźników podobieństwa, określonych wewnętrznymi przepisami Uczelni zobowiązuje opiekuna do decyzji o dopuszczeniu dyplomanta do egzaminu dyplomowego lub do skierowania sprawy do komisji dyscyplinarnej.

Ponadto w proces weryfikacji efektów kształcenia zaangażowane jest Archiwum Narodowe w Krakowie, którego przedstawiciele są jednym z ważniejszych interesariuszy

zapewniających możliwość odbywania praktyk zawodowych studentom specjalności archiwistycznej. Podobną rolę odgrywa współpraca ze szkołami, których przedstawiciele oceniają efekty kształcenia modułu nauczycielskiego.

W Uniwersytecie Pedagogicznym im. KEN w Krakowie funkcjonuje wprowadzona Uchwała nr 5 Senatu UP im. KEN w Krakowie z dnia 15 czerwca 2015 r. procedura dotycząca zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się. Ustala ona, że proces uznawania efektów uczenia się przeprowadza Wydziałowa Komisja ds. Certyfikacji, którą powołuje Rada Wydziału. Merytorycznej oceny uznania efektów powoływana każdorazowo dokonuje Komisja robocza ds. certyfikacji.

Na kierunku „historia” nie ma odrębnych procedur określających i modyfikujących zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Opracowane mechanizmy działania systemu w tym zakresie nie zostały dotychczas przetestowane, bowiem do czasu przeprowadzenia oceny nie zgłosił się żaden kandydat, który chciałby skorzystać z procedury wprowadzonej znowelizowaną w 2014 roku ustawą. Wobec dotychczasowego braku zainteresowanych do skorzystania z omawianej procedury, nie było możliwości przeprowadzenia oceny skuteczności i kompleksowości mechanizmów służących potwierdzeniu efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

Celem ankietyzacji absolwentów w zakresie ich losów zawodowych jest pozyskanie informacji na temat poziomu zatrudnienia absolwentów, oraz pozyskanie opinii odnośnie zawodowego przygotowania absolwentów. Procesem tym zajmuje się Biuro Karier przeprowadzając ankietyzację absolwentów, którzy kończąc studia wyrazili zgodę na udział w badaniu. Na podstawie tej deklaracji Biuro Karier kieruje w przewidzianych regulacjach systemu odstępach czasu zapytanie o ich losy.

Zawarte w ankiecie pytania dotyczą m.in. kompetencji zdobytych w toku studiów, zgodności ich pracy z uzyskanym wykształceniem, a także elementów programu kształcenia, które należałoby poprawić, aby lepiej dostosować go do rynku pracy. Biuro Karier przekazuje Instytutowi odpowiednio wyselekcjonowane dane wynikające z prowadzonych przez nie badań.

Należy podkreślić, iż wyniki badania losów zawodowych absolwentów są uzupełniane poprzez uzyskiwane drogą bezpośrednich kontaktów oraz rozmów prowadzonych z instytucjami zatrudniającymi absolwentów kierunku. Absolwenci podejmują pracę w licznych

instytucjach historycznych i kulturalnych zlokalizowanych w Krakowie, często przekazując nauczycielom akademickim zaproszenia do udziału w organizowanych przez nich przedsięwzięciach. Tą drogą przekazywane są również informacje o dostępnych miejscach pracy we wspomnianych instytucjach lub możliwości podjęcia stażu, czy przeprowadzenia praktyk.

Zespół Oceniający dostrzegł istnienie popartej licznymi przykładami więzi między absolwentami, a społecznością akademicką zaangażowaną w proces kształcenia na ocenianym kierunku. Ta płaszczyzna wymiany informacji, choć nie ma formalnego zaczepienia odniesienia w procedurach systemu jest bogatym i bardzo istotnym źródłem informacji odnośnie losów zawodowych absolwentów.

Przeprowadzona przez Komisję ds. Jakości Kształcenia analiza skuteczności funkcjonowania systemu monitorowania losów zawodowych absolwentów zwraca uwagę na potrzebę pogłębienia związków absolwentów z Instytutem w celu pozyskania szerszego grona osób wypełniających ankiety. Efektem działań podjętych na podstawie wyników monitorowania losów zawodowych absolwentów jest oparcie kształcenia na idei uczenia się przez całe życie, czego skutkiem jest skierowanie oferty studiów do kandydatów zróżnicowanych wiekowo, w tym oferta 40+, zapewniając im otwarty dostęp na studia.

Systematycznie prowadzone są również różne formy doszkalania w postaci warsztatów prowadzonych we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi (Muzeum Narodowe w Krakowie, Muzeum Historycznym Miasta Krakowa i in.), czego przykładem był projekt warsztatów dla nauczycieli i uczniów – Historia PRL. Od kilku lat systematycznie prowadzone są wspólnie z Muzeum Narodowym w Krakowie warsztaty edukacyjne dla nauczycieli – Dzieje rodziny dawnej, a w ramach współpracy z Polskim Towarzystwem Historycznym w Krakowie i Uniwersytetem Jagiellońskim organizowany jest całoroczny cykl warsztatów historycznych dla nauczycieli.

Ponadto do działań doskonalących podjętych w następstwie monitorowania losów zawodowych absolwentów jest uruchomienie nowej oferty studiów podyplomowych – Zarządzanie dokumentacją i archiwistyka oraz Cracoviana – miasto i region w turystyce. Trafność podjętych działań potwierdza również coroczny nabór na studia podyplomowe o profilu archiwistycznym. Wśród wskazanych powyżej przykładów wykorzystania zebranych od absolwentów opinii nie można jednak wyróżnić takich, które jednoznacznie odnosiłyby się

do działań doskonalących program kształcenia.

Dobór kadry akademickiej stanowiącej minimum kadrowe, jak i pozostałych nauczycieli akademickich zaangażowanych w proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów prowadzony jest zgodnie z ujętymi w systemie zapewnienia jakości kształcenia procedurami. Służący realizacji efektów kształcenia poziom kadry zapewnia prowadzona przez Instytut projakościowa polityka kadrowa, w tym przyjęty sposób zatrudnienia na zasadzie konkursów, systematyczna ocena okresowa nauczycieli akademickich, coroczna ocena minimum kadrowego, procedura hospitacji zajęć dydaktycznych oraz ocena zajęć i nauczycieli akademickich przez studentów poprzez udział w anonimowych ankietach.

W IHiA w ostatnich latach zatrudniono na drodze konkursów kilku młodych pracowników naukowych, których kwalifikacje pozwoliły uzupełnić dorobek naukowy nauczycieli akademickich niezbędny przy realizacji efektów kształcenia na nowych specjalnościach („archiwistyka”, „antropologia historyczna”).

Przedstawiona ZO PKA analiza wyników ankietyzacji dokonywana przez Instytutową Komisję ds. Jakości Kształcenia potwierdza przyznaną przez studentów wysoką ocenę nauczycieli akademickich. W nielicznych przypadkach przyznania niższych ocen przeprowadzono rozmowy wyjaśniające oraz dokonano interwencyjnych hospitacji ich zajęć przez przełożonych.

Wśród działań doskonalących zaleconych przez Komisję wskazano na potrzebę dokładniejszej kontroli zajęć prowadzonych przez doktorantów i zwrócenie uwagi na ich przygotowanie dydaktyczne w następstwie czego opiekunowie naukowci podjęli hospitację prowadzonych przez doktorantów zajęć.

Coroczna i całoroczna procedura hospitacji, prowadzona wobec wszystkich nauczycieli akademickich realizujących zajęcia na ocenianym kierunku, odbywa się w oparciu o ujednolicony wzór arkusza hospitacji. Analizy uzyskanych wyników dokonują członkowie Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia na spotkaniu z Dyrekcją Instytutu. Wyniki te podawane są również do oceny Komisji Wydziałowej w systemie indywidualnej oceny pracowników.

Nauczyciele akademiccy otrzymują wsparcie od Dziekana i Władz Instytutu w zakresie udziału w konferencjach naukowych, stażach i wyjazdach zagranicznych, a ponadto, co potwierdzają protokoły z zebrań ogólnych pracowników Instytutu, są zachęceni do

publikowania materiałów naukowych oraz składania wniosków o granty (np. Wielokulturowość Galicji, Wilamowice, Polskie wioski na Bukowinie). Kilku młodych pracowników w ciągu ostatnich dwóch lat podjęło specjalistyczne studia podyplomowe (archiwistyka, infobrokerstwo, ochrona własności intelektualnej). Ponadto nauczyciele akademicy są realizatorami grantów i projektów badawczych w aplikowaniu o które uczestniczą również studenci studiów doktoranckich.

Zaangażowanie pracowników naukowych w prowadzenie badań naukowych skupiających się wokół istotnych aspektów historii Polski i historii powszechnej pozwala na stałe aktualizowanie treści programowych.

Ocenie systemu podlega również praca kadry wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności pracowników administracyjnych odpowiedzialnych za kontakt ze studentami. W celu wyróżnienia efektów kadry wspierającej proces kształcenia Dziekan Wydziału może zwrócić się do Rektora o przyznanie nagrody. W przypadku pracowników bibliotecznych o nagrody Rektora występuje Dyrektor Biblioteki Głównej. Elementem wsparcia rozwoju zawodowego pracowników biblioteki jest możliwość uczestniczenia w organizowanych dla nich konferencjach naukowych i seminariach.

Zgodnie z Zarządzeniem Rektora nr R – 25/2009 wnioski z oceny nauczycieli akademickich przez studentów stanowią ważny element oceny jakości kadry naukowo-dydaktycznej. W trakcie spotkania z ZO PKA studenci stwierdzili, że są w pełni informowani o celu badania natomiast ich wyniki nie są upowszechniane. Większość wyników ankiet dała pozytywny wynik, a zastrzeżenia pojawiły się jedynie w stosunku do zajęć prowadzonych przez niektórych doktorantów w ramach praktyk dydaktycznych i dotyczyły ich słabszego przygotowania merytorycznego i dydaktycznego. Pracownicy, którzy otrzymali niższe oceny zapoznali się z oceną, a podczas rozmów wyjaśniających z przełożonymi zostali skłonieni do refleksji nad lepszym przygotowaniem dydaktycznym. W takich przypadkach przeprowadza się również dodatkowe hospitacje.

Wyniki anonimowych ankiet pozwalają wyróżnić osoby bardzo dobrze wykonujące obowiązki dydaktyczne, np. poprzez otrzymanie nagrody Rektora lub zgłoszenie do udziału w konkursie „Mistrz Edukacji” organizowanym przez dziekana Wydziału Humanistycznego. Każdy nauczyciel akademicki ma obowiązek zapoznać się z wynikami oceny dokonanej przez studentów, dostęp do których ma również Instytutowa Komisja ds. Jakości Kształcenia.

Komisja ds. Jakości Kształcenia oraz Dyrekcja IHiA ustosunkowała się do wyników ankiet przeprowadzonych wśród studentów i zaleciła uwzględnienie niektórych propozycji studenckich (np. większy dostęp do proponowanej literatury wykorzystywanej na zajęciach, ograniczenie liczby zajęć z niektórych kursów na rzecz ich zwiększenia na innych). Ponadto Komisja ds. Jakości Kształcenia zaleciła prowadzenie dalszych konsultacji studenckich (regularnie prowadzone rozmowy ze studentami w celu doskonalenia procesu kształcenia oraz odpowiedniego dostosowania go do potrzeb i wymagań studentów) szczególnie w kwestii tworzenia nowych specjalności, zawartości kart kursów (wykazów literatury i zagadnień tematycznych zajęć).

Procedury funkcjonującego w ramach ocenianego kierunku systemu kładą nacisk na stałe podnoszenie jakości infrastruktury dydaktycznej. W tym celu, co potwierdziły przeprowadzone podczas wizytacji rozmowy, Władze Instytutu na bieżąco uzupełniają księgozbiór biblioteki, posiadającej ponadto nowoczesny sprzęt i oprogramowanie do digitalizacji zasobów.

Instytut wspiera organizacyjnie i finansowo koła naukowe studentów i doktorantów, które co roku organizują duże projekty badawcze. Na wizytowanym kierunku studenci nie mają usystematyzowanej oceny zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia. Pośrednim rozwiązaniem jest jednak możliwość wypowiedzania się na ten temat w ankietach ewaluacyjnych nauczycieli akademickich. Dodatkowo ocenę infrastruktury studenci dokonują w nieformalnych rozmowach z prowadzącymi, co ze względu na małą liczbę osób jest dobrym rozwiązaniem.

Monitorowanie zadowolenia studenta z bazy i zasobów materialnych wspomaga także ankieta absolwenta, która ze względu na czas upływający od skończenia studiów do wzięcia udziału w procesie ankietyzacji może być traktowana jedynie jako dodatkowe źródło informacji, niepozwalające na bieżące diagnozowanie ewentualnych braków infrastruktury. W przypadku zgłoszenia zapotrzebowania na nowy sprzęt, wyposażenie sal lub modernizację, czy naprawę oddanej do dyspozycji infrastruktury dydaktycznej, system wypracował właściwe mechanizmy reagowania poprzez przypisanie odpowiedzialności w tym zakresie kompetentnym pracownikom technicznym i administracyjnym. Do zakresu ich obowiązków należy również okresowy (raz na pół roku) przegląd bazy dydaktycznej.

Dyrekcja Instytutu oraz pracownicy włączają się czynnie w system pomocy studentom,

zwłaszcza w zakresie pomocy dydaktycznej i naukowej, oraz wsparcia merytorycznego. W ramach działań doskonalących dla osób niewidomych i niedowidzących udostępniono odpowiednio przygotowane stanowisko komputerowe.

Formą wsparcia dla studentów są opiekunowie roku, których zadaniem jest zapoznanie studentów z programem studiów oraz pozyskanie informacji odnośnie oczekiwań studentów, zaproponowania zmian lub uzupełnienia niektórych kursów (np. wprowadzenie większej liczby zajęć z antropologii świata, wprowadzenie zajęć warsztatowych w muzeum, bibliotece). Studenci ocenianego kierunku mogą również liczyć na wsparcie w zakresie nowelizowanych przepisów prawnych dotyczących szkolnictwa wyższego, czego przykładem był zorganizowany dla nich wykład pt. „Jak studiować w warunkach reformy szkolnictwa wyższego?”.

System wsparcia dla studentów obejmuje również organizowane cyklicznie (co semestralne) spotkania projakościowe ze studentami, na którym omawiane są działania Dyrekcji Instytutu Historii w zakresie spraw studenckich (aktywność w zakresie konferencji, wyjazdów międzynarodowych, Dni Otwartych, zmiany w programie studiów). Dla studentów pierwszego roku organizowane są ponadto spotkania preorientacyjne, podczas których przedstawiane są dane dotyczące oferowanych specjalności oraz sylwetka absolwenta kierunku.

Do podjętych działań aktywizujących studentów należą konferencje źródłoznawcze, warsztaty historyczno-archiwalne, studenckie konferencje naukowe, programy stażowe w muzeach, festiwale nauki, turnieje historyczne, pokazy dla szkół. W następstwie podjętych działań wzrosło uczestnictwo studentów, szczególnie zrzeszonych w Studenckim Kole Naukowym Historyków, we współpracy z młodzieżą szkół ponadgimnazjalnych, organizacji konkursów i olimpiad historycznych, warsztatów historycznych. Efektem tych działań było rosnące zainteresowanie młodzieży specjalnością archiwistyczną, co zaowocowało uruchomieniem nowego kierunku studiów – Infobrokerstwo, zarządzanie dokumentacją i archiwistyka. Studenci i absolwenci ocenianego kierunku mają możliwość korzystania z pomocy Biura Karier.

Na stronie internetowej Uczelni dostępne są stale aktualizowane informacje na temat procedur, dokumentów i formularzy, regulacji prawnych dotyczących systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz związanych z nim różnego rodzaju ankiet.

Wyniki ankiet studenckich są publikowane w formie elektronicznej na stronie Instytutu, a same ankiety archiwizowane w odpowiednio opisanych teczkach i segregatorach. Gromadzone dane pozwalają na okresową ocenę jakości kształcenia przez Instytutową oraz Wydziałową Komisje ds. Jakości Kształcenia, zgodnie z opracowanym przez Komisje Wydziałową harmonogramem rocznym. Pozwala on na stałe monitorowanie systemu jakości kształcenia przez Dziekana oraz Prorektora ds. kształcenia. Wyniki monitorowania są poddawane analizie przez obie komisje i stanowią podstawę do wprowadzania ewentualnych zmian w procesie kształcenia.

Należy stwierdzić, iż system zapewnienia jakości kształcenia wypracował właściwe procedury archiwizowania prac zaliczeniowych, egzaminacyjnych i dokumentowanie procesu kształcenia i realizacji efektów kształcenia. W Instytucie działa system archiwizowania prac dyplomowych, a zgodnie z Zarządzeniem Rektora z dnia 10 czerwca 2015 r. wszystkie prace dyplomowe są wprowadzone do ogólnopolskiego repozytorium prac dyplomowych.

Informacje o programie i procesie kształcenia są dostępne drogą tradycyjną na tablicach i w gablotach umieszczonych w przeznaczonych dla Instytutu pomieszczeniach Uczelni. Informacje dotyczące procesu dydaktycznego zamieszczane są na stronie internetowej Instytutu oraz Wydziału Humanistycznego. W celu zapewnienia dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku został wprowadzony system „Wirtualna Uczelnia”. Studenci mają bezpośredni dostęp do programów i planów studiów, do kart kursów, także do uzyskanych ocen z egzaminów i zaliczeń. Wszyscy pracownicy i studenci mają stały dostęp do obowiązujących zasad dyplomowania, które zostały zamieszczone na stronie Instytutu. Poziom informacji dotyczącej oferty dydaktycznej na ocenianym kierunku studiów podlega ocenie dokonywanej przez Instytutową Komisję ds. Jakości Kształcenia.

Jednostka za pośrednictwem Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia podejmuje m.in. systematyczną ocenę nauczycieli akademickich, co roczną ocenę minimum kadrowego, przeprowadzanych hospitacji zajęć, ocenę zajęć. Na bieżąco, jak i również okresowo prowadzone są dodatkowe konsultacje z interesariuszami wewnętrznymi (co semestr) i zewnętrznymi (co kilka miesięcy). W wyniku czego dokonano korekty programu kształcenia na kierunku „historia” na studiach I i II stopnia, w tym modułach specjalnościowych (28.04.2016 r.). Instytutowa Komisja ds. Jakości Kształcenia przedkłada raport Dziekanowi, a

za jego pośrednictwem Radzie Wydziału.

3. Uzasadnienie:

Uzasadnieniem przyznanej oceny jest pozytywna opinia zakresu skuteczności systemu zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia funkcjonującego w ramach kierunku „historia” (mimo odnotowanych pojedynczych przypadków jego nieszczelności por. kryterium 1, 1.4). Należy stwierdzić, iż Władze ocenianego kierunku wdrożyły system umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie. Zorientowanie systemu na ciągle podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów uwzględnia projektowanie efektów kształcenia i ich modyfikowanie przy znaczącym udziale licznych interesariuszy wewnętrznych. Instytutowa Komisja ds. Jakości Kształcenia przeprowadza ankiety wśród studentów i absolwentów dotyczące procesu kształcenia, gromadzi i analizuje informacje o poziomie zadowolenia studentów, a po ich analizie i rozważeniu zgłasza wnioski do Dyrekcji Instytutu w celu poprawy warunków i jakości realizowanego kształcenia. Zasadność zmian jest każdorazowa omawiana na spotkaniach kierowników Katedr i Komisji ds. Jakości Kształcenia. Analizy te są podstawą do wszczęcia procesu zmiany lub korekty programów.

Mechanizmy systemu zapewniają przejrzystość stosowanego na ocenianym kierunku systemu sprawdzania i oceniania efektów oraz bieżące monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania. Instytutowa Komisja ds. Jakości Kształcenia poddaje analizie wyniki kształcenia osiągnięte przez studentów, które mają następnie wpływ na plany i programy nauczania, stosowane formy i metody zajęć oraz zakres konsultacji dla studentów.

Analiza procedur przyjętych w zakresie weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów kształcenia, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania, potwierdziła słuszność doboru stosowanych w ramach ocenianego kierunku metod sprawdzania i oceniania efektów kształcenia.

W odniesieniu do zasad i warunków potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza

systemem formalnej edukacji przyjęto odpowiednią procedurę w tym zakresie.

Kontakt z absolwentami kierunku zatrudnionymi w instytucjach kultury będących również interesariuszami zewnętrznymi dla ocenianego kierunku stanowi bogate źródło informacji na temat zatrudnienia absolwentów oraz opinii tej grupy interesariuszy zewnętrznych o poziomie zdobytych kwalifikacji zawodowych i przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia. Ponadto za realizację zadań systemu w zakresie monitoringu losów zawodowych absolwentów odpowiada Biuro Karier, które na podstawie prowadzonej ankietyzacji dostarcza Instytutowi opracowania wspomagające doskonalenie jakości realizowanego kształcenia. Wśród przykładów wykorzystania zebranych od absolwentów opinii nie można jednak wyróżnić takich, które jednoznacznie odnosiłyby się do działań doskonalących program kształcenia. Obowiązujące procedury systemu służą systematycznej i kompleksowej ocenie kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia, a prowadzona polityka kadrowa zapewnia, iż zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów prowadzone są przez osoby przygotowane pod względem merytorycznym oraz dydaktycznym.

Funkcjonujący w ramach ocenianego kierunku system zapewnia właściwie działające mechanizmy w zakresie oferowanych studentom zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej oraz środków wsparcia dla studentów. Ponadto należy stwierdzić, iż obowiązujące procedury systemu gwarantują również skuteczne gromadzenie, analizowanie i dokumentowanie działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia.

Przeprowadzona (okresowo) analiza materiałów związanych z zapewnieniem jakości kształcenia dowodzi, iż kwestie programów kształcenia, ankietyzacji studentów, czy polityki kadrowej poddawane są bieżącej analizie Władz Instytutu, w następstwie której podejmowane są działania naprawcze służące podnoszeniu jakości kształcenia. Realizowany system zapewniania jakości gwarantuje studentom, kandydatom na studia oraz innym interesariuszom wewnętrznym i zewnętrznym wgląd do informacji o programie i procesie kształcenia z uwzględnieniem ich potrzeb w zakresie dostępu do wspomnianych treści.

Zalecenia:

1.kontynuowania podjętych już działań naprawczych zmierzających do wyeliminowania błędów i uchybień zawartych w kartach kursów, a także zmiany jego formy w sposób

zapewniający oprawiający przejrzystość i czytelność zawartych w nim informacji,

2. zaleca się, podjęcie działań zmierzających do udostępnienia studentom wyników prowadzonych ankietyzacji, co zwiększyłoby świadomość studentów w zakresie ich wpływów na formułowanie efektów kształcenia,

3. wzmocnienie działań służących wykorzystaniu opinii absolwentów kierunku do doskonalenia realizowanego programu kształcenia,

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

W wyniku oceny dokonanej przez ZO PKA w oparciu o przedstawioną dokumentację (w tym również Raport samooceny, gdzie Jednostka przedstawiła analizę SWOT) oraz liczne spotkania z różnymi grupami interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych współpracujących z Jednostką, eksperci ZO pozytywnie oceniają przedstawioną analizę SWOT przez zespół przygotowujący Raport samooceny ze strony Jednostki.

Eksperti ZO dzielą opinię Jednostki, uznając za silną i stabilną stronę w zakresie przygotowania i oceny kompetencji kadry naukowo-dydaktycznej kierunku „historia”, prowadzenie przewidującej polityki kadrowej; dostosowania infrastruktury do potrzeb studentów i pracowników IHIA. Należy również podkreślić, co jest niezmiernie istotne dla samego rozwoju analizowanego kierunku, to umiejętność zaproponowania atrakcyjnej oferty programów kształcenia, które są modyfikowane i zarazem uwzględniają potrzeby zmieniającego się rynku pracy. Ogromną szansę w procesie rozwoju kierunku ZO dostrzega również w realizowanej efektywnie współpracy z szeroko rozumianymi interesariuszami.

Za słabszą stronę Jednostki należy uznać niskie zainteresowanie studentów „historii” procesem umiędzynarodowienia, w tym m.in. programem Erasmus +. Jest to jednak sytuacja, która dotyka powszechnie środowisk studentów i doktorantów w skali kraju.

Potencjalnie dużym zagrożeniem dla Jednostki są stereotypowe poglądy na temat niskiej przydatności studiów historycznych i tym samym zaniżanie prestiżu nauk humanistycznych wśród innych nauk, co w konsekwencji przekłada się na spadek zainteresowania kandydatów studiami historycznymi.